

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO Zespół Szkół w Raciążu

Podstawa opracowania:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. O ochronie przeciwpożarowej /Dz.U. z 2017 r., nr 0, poz. 736, z późn. zm./
2. Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719/.
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 1422).

Raciąż, listopad 2017 r.

SPIS TREŚCI

1. Karta porozumień i uzgodnień.
2. Wstęp.
3. Postanowienia ogólne.
4. Charakterystyka pożarowo-techniczna.
5. Wewnętrzny system łączności i alarmowania.
6. Przepisy profilaktyczne w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
7. Zabezpieczanie prac pożarowo-niebezpiecznych.
8. Istota zjawiska pożaru oraz sposoby jego przerywania.
9. Instrukcja - podstawowe zasady gaszenia.
10. Podręczny sprzęt gaśniczy.
11. Znaki /tablice/ bezpieczeństwa pożarowego.
12. Badania okresowe instalacji.
13. Instrukcja - warunki ewakuacji.
14. Instrukcja prowadzenia ewakuacji:
 - Zasady organizacji ewakuacji oraz zadania i obowiązki osób wyznaczonych do udziału w ewakuacji;
 - Instrukcja dla budynków szkoły w wypadku powstania pożaru;
 - Plan ewakuacji Zespołu Szkół w Raciążu;
 - Instrukcja postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w budynku Internatu.
15. Instrukcja alarmowania w przypadku powstania pożaru.
16. Akcja Ratowniczo-Gaśnicza.
17. Zabezpieczenie pogorzeliiska.
18. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
19. Szkolenie przeciwpożarowe pracowników.
20. Podstawy prawne.

Załączniki:

1. Plan ewakuacji oraz instrukcja postępowania w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.
2. Wzór oświadczenia o przeszkoleniu w zakresie postępowania na wypadek pożaru.
3. Wzór zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo
4. Wzór książki - rejestru prac spawalniczych.
5. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru.
6. Szkic sytuacyjny terenu.
7. Rzuty poszczególnych kondygnacji.

1. KARTA POROZUMIENÍ I UZGODNIENÍ

Zespół Szkół w Raciążu

1. Wnioski i uwagi:

.....
.....
.....
.....

2. Uzgodnienia:

.....
.....
.....
.....
.....

3. Ćwiczenia i kontrole:

.....
.....
.....
.....

4. Aktualizacje: ostatnia aktualizacja 07.11.2017 r.

2. WSTĘP

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. O ochronie przeciwpożarowej /Dz.U. z 2017 r., nr 0, poz. 736, z późn. zm./ stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, zobowiązany jest w szczególności:

- *przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,*
- *wyposażyć budynek w sprzęt ratowniczy i pożarniczy oraz środki gaśnicze,*
- *zapewnić osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,*
- *przygotować budynek do prowadzenia akcji ratowniczej,*
- *zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,*
- *ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.*

Szczegółowe zasady dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz.U. z 2010 r., nr 109, poz. 719/.

Stosowanie tych wymagań w praktyce, zarówno w sferze organizacyjnej jak i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz działań o charakterze porządkowym, wymaga określenia zadań i odpowiedzialności poszczególnych pracowników, stosownie do podziału kompetencji. Egzekwowania realizacji tych obowiązków dokonuje Właściciel / Użytkownik/ obiektu osobiście lub poprzez upoważnione osoby.

Zatem optymalne określenie wymagań organizacyjnych, technicznych i porządkowych dla obiektu – stanowi rękojmię bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie i dobrze przygotowuje do prowadzenia akcji ratowniczej z zewnątrz.

3. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla Zespołu Szkół w Raciążu została opracowana na bazie Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej /Dz.U. z 2017 nr 0, poz. 736/ oraz Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz.U. z 2010 r. nr 109, poz.719/.

1. Celem opracowania jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym, porządkowym itp., jakie należy uwzględnić w czasie eksploatacji pomieszczeń o przeznaczeniu zamieszkania zbiorowego, z zapleczem dydaktycznym, gastronomicznym i technicznym.

2. Do zapoznania z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe i rodzaj wykonywanej pracy.

3. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm /osób prawnych i fizycznych/ prowadzących działalność w obiekcie oraz inne osoby czasowo przebywające na terenie obiektu.

4. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych aktów normatywnych.

4. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO – TECHNICZNA

Niniejsze opracowanie ma na celu ustalenie zasad postępowania na wypadek zagrożenia pożarowego lub innego miejscowego zagrożenia w obiekcie Zespołu Szkół w Raciążu.

Szkoła mieści się w budynku wolnostojącym, trzykondygnacyjnym, częściowo podpiwniczonym, wykonanym w technologii tradycyjnej, z dachem w konstrukcji drewnianej krytym blachą dachówkową.

Budynek - łącznie z budynkiem zaplecza szatniowego sali gimnastycznej - stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 5560 m², oddzieloną od sali gimnastycznej o powierzchni 966 m² stanowiącą osobną strefę pożarową ścianą oddzielenia pożarowego REI 120 z otworami drzwiowymi o odporności ogniowej EI 60. Wszystkie przejścia instalacyjne przez ścianę oddzielenia pożarowego mają odporność ogniową EI 120.

Szkoła - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2010 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie - zakwalifikowana została do kategorii zagrożenia ludzi ZL III i klasy odporności pożarowej „C” o wysokości 12 m, zaliczanych do budynków niskich, zaś sala gimnastyczna zakwalifikowana została do kategorii zagrożenia ludzi ZL I i klasy odporności pożarowej „D” o wysokości 11 m zaliczanych do budynków niskich.

Warunki dla elementów budynku:

- konstrukcja nośna	R 60
- konstrukcja nośna (stalowa) sali gimnastycznej	R 30
- konstrukcja dachu	R 15
- stropy	REI 30
- ściany zewnętrzne	EI 30
- ściany wewnętrzne	EI 15
- pokrycie dachu	E 15
- elementy budynku nie powinny rozprzestrzeniać ognia	

Maksymalna średnia gęstość obciążenia ogniowego dla obiektu zawiera się w przedziale do 200 MJ/m².

Długość przejść i dojść służących celom ewakuacji spełnia wymogi zawarte w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury, tj.:

- brak pomieszczeń przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób,
- długość przejść ewakuacyjnych nie przekracza 40 m,
- ewakuacja z budynku zapewniona korytarzami i czterema otwartymi klatkami schodowymi,
- długość dojść ewakuacyjnych przy jednym dojściu nie przekracza 30 m (w tym 20 m na drodze poziomej) i 60 m przy dwóch dojściach (dla dojścia najkrótszego),
- szerokość drzwi wyjściowych z poszczególnych pomieszczeń oraz łączna szerokość wyjść ewakuacyjnych z budynku zapewnia prawidłową ewakuację mogących tam przebywać osób,
- korytarze komunikacyjne podzielono drzwiami dymoszczelnymi na odcinki nie dłuższe niż 50 m,
- obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych ma klasę co najmniej EI 15,
- ściany i stropy klatek schodowych mają odporność ogniową co najmniej REI 60,
- biegi i spoczniki klatek schodowych mają odporność ogniową co najmniej R60,
- wyjścia na poddasze oraz wejścia do kanałów inst. są zamykane drzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30.

Elementy wykończenia wewnątrz użyte w budynku powinny posiadać odpowiednie atesty potwierdzające, że nie są łatwopalne, a produkty ich rozkładu termicznego nie są toksyczne i intensywnie dymiące.

Ogrzewanie budynku realizowane jest za pomocą instalacji CO wodnej zasilanej z kotłowni miejskiej.

Główny wyłącznik prądu dla budynku znajduje się w pomieszczeniu portierni, przeciwpożarowy wyłącznik prądu usytuowano w głównym wejściu szkoły. Miejsca usytuowania głównego i ppoż. wyłącznika prądu oznakowano zgodnie z Polską Normą.

Do obiektu zapewniony jest odpowiedni dojazd drogą wewnętrzną o szerokości 5 m i odpowiedniej nośności, spełniający wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz.U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030/.

Zewnętrzne zaopatrzenie wodne do celów przeciwpożarowych stanowi miejska sieć wodociągowa. Najbliższy hydrant Ø 80 usytuowany jest w odległości ok. 60 m od budynku, pomiędzy ul. Kilińskiego a boiskiem szkolnym. Wodę do celów ppoż. zapewniają również podziemne hydranty zewnętrzne oraz wewnętrzne hydranty 25 mm w korytarzach komunikacyjnych w czterech pionach na wszystkich kondygnacjach.

Oznakowanie znakami bezpieczeństwa pożarowego:

- kierunków ewakuacji,
- miejsc usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego,

jest zgodne z PN-92/N-01256/01 i 02 pn. „Znaki bezpieczeństwa pożarowego. Ochrona przeciwpożarowe. Ewakuacja”.

Ilość i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego jest zgodne z ww. Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje użytkowe:

- wodno-kanalizacyjną,
- ogrzewczą i cwu,
- wentylację grawitacyjną wszystkich pomieszczeń,
- wentylację mechaniczną (pracownie gastronomiczne, sanitariaty),
- kanalizację deszczową,
- elektryczną - podłączoną kablem podziemnym,
- odgromową,
- oświetlenia bezpieczeństwa (ewakuacyjne),
- RTV, TVSAT, logiczną i telefoniczną.

Internat mieści się w budynku wolnostojącym, dwukondygnacyjnym całkowicie podpiwniczonym, wykonanym w technologii murowanej tradycyjnej ze stropodachem krytym papą termozgrzewalną.

Budynek stanowi jedną strefę pożarową o powierzchni 1580 m².

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopada 2010 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, zakwalifikowany został do kategorii zagrożenia ludzi ZL V i klasy odporności pożarowej „C” o wysokości 10,50 m, zaliczany do budynków niskich.

Warunki dla elementów budynku:

- konstrukcja nośna	R 60
- konstrukcja dachu	R 15
- stropy	REI 60
- ściany zewnętrzne	EI 30
- ściany wewnętrzne	EI 15
- pokrycie dachu	E 15
- elementy budynku nie powinny rozprzestrzeniać ognia	

Maksymalna średnia gęstość obciążenia ogniowego dla obiektu zawiera się w przedziale do 200 MJ/m².

Długość przejść i dojść służącym celom ewakuacji spełnia wymogi zawarte w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury, tj.:

- brak pomieszczeń przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób,
- długość przejść ewakuacyjnych nie przekracza 40 m,
- ewakuacja z budynku zapewniona korytarzami i dwoma klatkami schodowymi,
- długości dojść ewakuacyjnych przy jednym dojściu nie przekracza 30 m,
- szerokość drzwi wyjściowych z poszczególnych pomieszczeń oraz łączna szerokość wyjść ewakuacyjnych z budynku zapewnia prawidłową ewakuację mogących tam przebywać osób,
- obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych ma klasę co najmniej EI 15,
- ściany i stropy klatek schodowych mają odporność ogniową co najmniej REI 60,
- biegi i spoczniki klatek schodowych mają odporność ogniową co najmniej R60.

Elementy wykończenia wewnątrz użyte w budynku powinny posiadać odpowiednie atesty potwierdzające, że nie są łatwopalne, a produkty ich rozkładu termicznego nie są toksyczne i intensywnie dymiące.

Ogrzewanie budynku realizowane za pomocą instalacji CO wodnej, zasilanej z własnej kotłowni olejowej.

Główny przeciwpożarowy wyłącznik prądu usytuowano przy głównym wejściu do internatu. Miejsca usytuowania głównego i ppoż. wyłącznika prądu oznakowano zgodnie z Polską Normą.

Do obiektu zapewniony jest odpowiedni dojazd od strony dłuższego boku, spełniający wymogi określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz.U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030/.

Zewnętrzne zaopatrzenie wodne do celów przeciwpożarowych stanowi miejska sieć wodociągowa. Najbliższy hydrant Ø 80 usytuowany jest w odległości ok. 60 m od budynku na placu szkolnym. Wodę do celów ppoż. zapewniają również wewnętrzne hydranty 25 mm w korytarzach komunikacyjnych w jednym pionie na wszystkich kondygnacjach.

Oznakowanie znakami bezpieczeństwa pożarowego:

- kierunków ewakuacji,
- miejsc usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego,

jest zgodne z PN-92/N-01256/01 i 02 pn. „Znaki bezpieczeństwa pożarowego. Ochrona przeciwpożarowe. Ewakuacja”.

Ilość i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego jest zgodne z ww. Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

Obiekt wyposażony jest w następujące instalacje użytkowe:

- wodno-kanalizacyjną,
- ogrzewczą i cwu,
- wentylację grawitacyjną wszystkich pomieszczeń,
- wentylację mechaniczną (pomieszczenia gastronomiczne, sanitariaty),
- elektryczną - podłączoną kablem podziemnym,
- odgromową,
- oświetlenia bezpieczeństwa (ewakuacyjne).

Inne informacje:

- szkoła posiada system dzwonków elektrycznych,
- liczba uczniów w budynkach:
 - szkoła – ok. 429,
 - internat – do 55.
- liczba pracowników w budynkach:
 - szkoła – ok. 64
 - internat – ok. 8.
- **w szkole nie przebywają osoby niepełnosprawne ruchowo,**
- brak dozoru nocnego szkole,
- internat - dozór nocny sprawuje jedna osoba.

Potencjalne zagrożenie pożarowe w obiekcie stanowi:

⇒ *funkcjonowanie w obiekcie systemu instalacji technicznych, w tym zwłaszcza zagrożonych wydzielaniem ciepła w warunkach pracy awaryjnej,*

⇒ *wykorzystywanie w oprzyrządowaniu stanowisk pracy, wyposażenia i urządzeń zasilanych energią elektryczną.*

Drogami rozprzestrzeniania się pożarów w obiekcie mogą być:

⇒ *systemy technologicznych połączeń pomiędzy poszczególnymi pomieszczeniami wewnątrz obiektu,*

⇒ *palne elementy wyposażenia pomieszczeń.*

Istotnym zagrożeniem dla ludzi w warunkach pożarowych jest toksyczne i duszące oddziaływanie gazów i dymów pożarowych. Przenikaniu dymów i gazów pożarowych sprzyjają:

⇒ *ciągi komunikacyjne o konwekcyjno-grawitacyjnym ruchu powietrza,*

⇒ *nieszczelności technologiczne w konstrukcji budynku.*

UWAGA:

1. Materiały zastosowane do wystroju dróg ewakuacyjnych powinny posiadać odpowiednie atesty świadczące o tym, że są wykonane z materiału co najmniej trudno zapalnego. W przypadku braku ww. atestów, konieczne jest wykonanie przez wyspecjalizowaną firmę zabezpieczenia ognioochronnego tych materiałów.

2. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA

Występowanie materiałów palnych w obiekcie odnosi się wyłącznie do wystroju wnętrz pomieszczeń i korytarzy.

Do wystroju wnętrz wykonanych z materiałów pożarowo niebezpiecznych zaliczamy:

- **wykładziny dywanowe,**
- **meblowe płyty wiórowe,**
- **boazerię drewnianą,**
- **wyposażenie klas i innych pomieszczeń – całą gamę tworzyw sztucznych.**

W/w elementy wykonane są głównie z materiałów takich jak: drewno, tworzywa sztuczne, tkaniny, kleje itp. Zapalają się w dość niskich temperaturach, np.:

- drewno sosnowe	260 °C
- drewno świerkowe	255 °C
- polietylen	350 °C
- polistyren	520 °C
- PCW	490 °C
- papier	230 °C
- guma	340 °C
- tkaniny	400 °C

Zapalenie takich materiałów następuje wówczas, gdy temperatura źródła ciepła przekracza temperaturę zapalenia materiału palnego i ciepło to oddziałuje bezpośrednio na materiał palny. Temperatury źródeł ciepła większości są wyższe od tych temperatur zapłonu i tak np.:

- płonąca zapałka	600-800 °C
- ogień papierosa	450-600 °C
- łuk elektryczny /zwarcie/	3500 °C

Znając te wartości można łatwo stwierdzić, iż zapalenie wystroju wnętrz jest stosunkowo łatwe.

Innym zagrożeniem tych materiałów palnych jest ich zachowanie w warunkach pożaru, to znaczy duże ilości powstawania produktów spalania /tzw. dym/. Wydzielenie się produktów spalania podczas pożaru stanowi niebezpieczeństwo ze względu na:

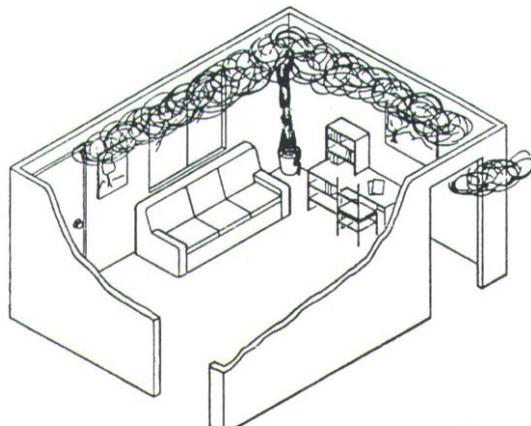
- ograniczenie widoczności,
- utrudnienie oddychania spowodowane ich działaniem toksycznym oraz występującym niedoborem tlenu,
- działanie termiczne /wysoka temperatura mogąca uszkodzić układ oddechowy/.

Wszystkie czynniki ograniczają czas ewakuacji i powodują ogromne trudności podczas akcji ratowniczej. Agresywność chemiczną produktów spalania powodują także wtórne straty wynikające z samego działania ognia.

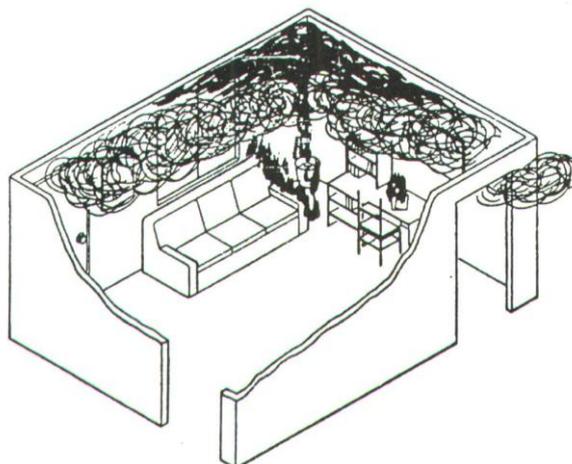
Produkty spalania dzielą się na produkty całkowitego spalania i produkty niecałkowitego spalania. Produktami całkowitego spalania nazywa się produkty powstałe podczas spalania, nie mające zdolności do dalszego utleniania w warunkach, w których były otrzymane, np.: dwutlenek węgla, woda, dwutlenek siarki, pięciotlenek fosforu itd. Produktami niecałkowitego spalania nazywa się produkty powstałe podczas spalania przebiegającego przy ograniczonym dopływie powietrza np.: tlenek węgla, trójtlenek fosforu itd.

Te ostatnie są nadal pożarowo niebezpieczne z uwagi na możliwość wtórnego zapalenia. Jest to zjawisko zachodzące wtedy, kiedy pożar przechodzi z stanu powierzchniowego w przestrzenny tzn., że pomieszczenia mogą się palić w całej objętości /każda część wypełniona jest ogniem/.

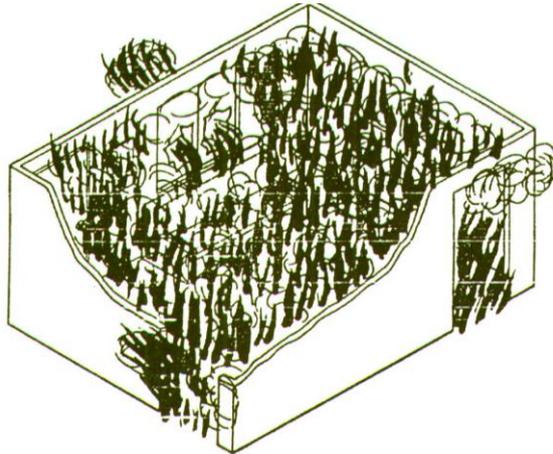
Poniżej przedstawiony jest schemat rozwoju pożaru oraz drogi rozprzestrzeniania się ognia w budynku.

Początek pożaru

Wzrost pożaru

Pożar przestrzenny.

Drogi rozprzestrzeniania się ognia w budynku.

Gaz propan-butan

Temperatura zapłonu $< 200\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Temperatura samozapalenia $535\text{ }^{\circ}\text{C}$

Grupa zapłonu T1

Klasa wybuchowości I

Granice wybuchowości:

- dolna $3,2\%$ (33 g/m^3)

- górna $12,5\%$ (100 g/m^3)

Jako gaz jest cięższy od powietrza, pary jego ścielą się przy powierzchni gruntu, zbiera się w zagłębieniach terenu, co powoduje zagrożenie pożarowe i wybuchowe w znacznej odległości

od źródła. W nieruchomym powietrzu pary gazu bardzo wolno ulegają rozproszeniu. W normalnych warunkach użytkowych występuje jako ciecz pod ciśnieniem.

	POŻAR			
	PRACOWNIK		STRAŻ	
	wew.	zew.	wew.	zew.
proszek gaśniczy	X	X	X	X
CO ₂	X	X	X	X
piany gaśnicze				
woda /prądy rozproszone/		X		X
aparaty izolujące			X	X

UWAGA:

- *nie wolno dokonywać jakichkolwiek przeróbek w instalacji,*
- *w celu ustalenia miejsca nieszczelności oraz intensywności wydzielania się gazu należy stosować eksplozymetry przenośne, w przypadku braku należy stosować wodne roztwory mydła lub detergentów,*
- *w przypadku powstania pożaru podjąć próbę zakręcenia zaworu odcinającego, po ugaszeniu pożaru przewietrzyć pomieszczenie,*
- *w przypadku powstania pożaru na głównym zaworze odcinającym dopływ gazu należy po zlokalizowaniu go nie gasić płomienia do chwili przygotowania niezbędnych materiałów i urządzeń do likwidacji przecieku; miejsce pożaru i jego otoczenie należy bardzo silnie chłodzić, nie dopuszczając do przegrzania instalacji aż do przybycia straży pożarnej /podać rodzaj pożaru/.*

W przedstawionej sytuacji w przypadku zgaszenia płomienia gaz w dalszym ciągu będzie się intensywnie wydobywał z nieszczelności i tworzył rozległą strefę zagrożenia wybuchem, powodując znacznie większe zagrożenie niż w trakcie kontrolowanego spalania gazu przy nieszczelności,

- *w pobliżu odbiorników gazowych nie wolno składować materiały łatwo palne oraz przedmiotów utrudniających naturalny przewiew.*

5. WEWNĘTRZNY SYSTEM ŁĄCZNOŚCI I ALARMOWANIA

Osoby funkcyjne w obiekcie szkoły:

Imię i nazwisko	Funkcja	telefon domowy	telefon służbowy
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

STRAŻ POŻARNA **998**

POLICJA **997**

POGOTOWIE **999**

6. PRZEPISY PROFILAKTYCZNE W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

W czasie eksploatacji obiektu należy przestrzegać przepisów profilaktycznych o zachowaniu bezpieczeństwa pożarowego, ograniczając w ten sposób możliwość powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, a także gwarantując środki ratownicze na wypadek powstania pożaru.

Przepisy przeciwpożarowe dotyczące użytkowania obiektu formułują warunki bezpieczeństwa w następujących sferach działalności:

- a/ warunki ogólne,*
- b/ zapewnienie warunków ewakuacji osób i mienia,*
- c/ utrzymanie prawidłowego stanu technicznego instalacji i urządzeń,*
- d/ składowanie i przechowywanie materiałów palnych,*
- e/ wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy,*
- f/ prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych.*

Dlatego ze względu na sposób zagospodarowania powierzchni i pomieszczeń w obiekcie wprowadza się szczegółowe przepisy porządkowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, będące rozwinięciem i uzupełnieniem aktów prawnych wyższego rzędu.

Decyzja Właściciela - na terenie i w obiekcie lokalu zabrania się wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - a) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - b) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 4) rozpalamie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów, oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m;
- 5) użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 6) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:

- a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C ,
- b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 7) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 8) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 9) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- 10) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 11) lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 12) składowania poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 13) składowania materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 14) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - e) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
- 13) przechowywania cieczy łatwopalnych i wybuchowych w pomieszczeniach nieprzygotowanych technologicznie i technicznie /np. administracyjnych i socjalnych/; w przypadkach uzasadnionych, po spełnieniu wymagań ppoż., dozwolone jest przechowywanie niewielkich ilości tych substancji po uzyskaniu zgody przełożonego;
- 14) palenia tytoniu i używania otwartego ognia w pomieszczeniach, gdzie jest to zabronione pożarniczymi znakami bezpieczeństwa;
- 15) rzucania niedopałków papierosów, zapalek itp. oraz strącania popiołu na podłogę lub do koszy na odpadki,;
- 16) opróżniania popielniczek do koszy na odpadki bez upewnienia się, czy wszystkie niedopałki są ugaszone;
- 17) składowania do popielniczek materiałów mogących zapalić się od niedopałki papierosa lub zapalaki;
- 18) używania uszkodzonych odbiorników i instalacji elektrycznych oraz jej naprawianie bez wymaganych uprawnień i kwalifikacji;
- 19) używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową;
- 20) opuszczania stanowiska pracy bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru; w szczególności należy sprawdzić, czy wyłączono odbiorniki energii elektrycznej.

Dokonywania innych czynności, które obniżyłyby stan bezpieczeństwa pożarowego lub mogły przyczynić się do powstania lub rozprzestrzeniania się pożaru.

Ponadto, z uwagi na warunki zachowania bezpieczeństwa pożarowego na terenie obiektu, należy:

- ⇒ instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami określonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Eksploatacja urządzeń i instalacji, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia - jest zabronione,
- ⇒ wszystkie czynności związane z użyciem, transportem lub składowaniem materiałów palnych wykonywać zgodnie ze wskazaniami producenta lub warunkami ochrony ppoż. określonymi w instrukcji technologicznej,
- ⇒ materiały palne przechowywać w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego ich oddziaływania,
- ⇒ oznakować budynki znakami bezpieczeństwa w zakresie ewakuacji i ochrony przeciwpożarowej zgodnie z Polskim Normami PN-92/N-01256/01 oraz PN-92/N-01256/02. Budynek wyposażono w odpowiednie znaki ewakuacyjne

7. ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO-NIEBEZPIECZNYCH

Prace niebezpieczne pożarowo, jak prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Najczęściej prowadzone prace pożarowo-niebezpieczne, to:

- prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali,
- prace malarsko-lakiernicze i impregnacyjne wykonywane przy użyciu wyrobów łatwo zapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych (wybuchowych),
- prace wymagające użycia ognia otwartego (np. do rozgrzewania mas bitumicznych) itp.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu oraz wykonawca jest zobowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

UWAGA: PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO, SPOSÓB ICH REALIZACJI W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO NALEŻY SKONSULTOWAĆ Z OSOBĄ PROWADZĄCĄ SPRAWY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ /JEŻELI TAKOWA WYSTĘPUJE/.

Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- ⇒wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- ⇒w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- ⇒po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległe,
- ⇒prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- ⇒właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- ⇒sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością zainicjowania pożaru.

Ustalenia niezbędnych warunków prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych należy dokonać na formularzu **Zezwolenia na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo** według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej instrukcji. Rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.

8. ISTOTA ZJAWISKA POŻARU ORAZ SPOSOBY JEGO PRZERYWANIA

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru.

Ogólnie rzecz biorąc, spalanie się czegokolwiek jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem /najczęściej tlenem/, podczas którego wydziela się światło, ciepło i inne produkty spalania.

Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia /bodźca energetycznego/.

Wynika z tego jednoznacznie, że do przerywania istniejącego już procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu, tj.:

- 1/ usunięcie materiału palnego lub uczynienie go /w różny sposób/ niepalnym w lokalnie występujących warunkach,
- 2/ eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania /np. ochładzanie ogniska pożaru/,
- 3/ odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Wymienione powyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia w tej technice rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożarów w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania.

Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega bądź to na działaniu jednostkowym, tj. chłodzeniu materiału palnego, bądź na odcięciu od niego dostępu tlenu, albo obydwoma tymi mechanizmami występują jednocześnie.

Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się: gaśnice i agregaty gaśnicze, hydronetki wodne, koce gaśnicze.

9. I N S T R U K C J A PODSTAWOWE ZASADY GASZENIA

Podczas akcji ratowniczo-gaśniczej zmierzającej do likwidacji powstałego pożaru /do czasu przyjazdu straży pożarnej/ należy kierować się następującymi wytycznymi:

1. Nieodzownym czynnikiem powodzenia akcji gaśniczej jest odcięcie dróg rozprzestrzeniania się pożaru przez pozamykanie drzwi i okien, a tym samym ograniczenie dopływu powietrza podsycającego proces palenia. Z najbliższego otoczenia pożaru należy usunąć palne przedmioty w celu utworzenia przerwy na drodze rozprzestrzeniania się ognia.

2. Wchodząc do pomieszczeń objętych pożarem należy zachować szczególną ostrożność. Zamknięte drzwi i okna otwierać kryjąc się za ściany i framugi ze względu na możliwość wystąpienia ognia żrących. W atmosferze dymu najlepiej poruszać się w pozycji pochylonej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości kolan. Należy dotrzeć możliwie blisko źródła ognia i atakować żar, zarzewie ognia a nie płomień. Nie wolno pozostawiać palących się lub niedogaszonych przedmiotów. Dalej posuwać się można tylko wtedy, kiedy ugaszone jest najbliższe otoczenie.

3. Nie wolno zapominać o obserwacji oraz obronie wszystkich sąsiednich pomieszczeń, zarówno w pionie jak i w poziomie. Należy zawsze zajmować stanowisko nacierające lub obronne od głównego zagrożenia, tj. od kierunku rozszerzania się pożaru.

4. Należy zawsze pamiętać o drodze odwrotu - wchodząc do długich, krętych korytarzy, do piwnic, na dachy i do innych niebezpiecznych miejsc należy zabezpieczyć się linkami, które chronią przed wypadkiem, umożliwiając utrzymanie łączności.

5. Najbardziej skuteczne jest gaszenie pożarów zewnętrznych z poziomu równego ognisku pożaru lub wyższego. Gaszenie z dołu dachu albo strychu najczęściej nie daje pożądanego wyniku.

6. Gasząc pożary przy użyciu wody, zwłaszcza z hydrantów wewnętrznych, należy pamiętać o następujących zasadach:

⇒ prąd wody kierujemy w miejsca najbardziej zagrożone, starając się nie dopuścić do rozprzestrzenienia się pożaru, oraz w miejsca, w których spalanie jest najbardziej intensywne,

⇒ nie działać prądem wody na silnie nagrzane elementy nośne, z uwagi na możliwość ich pęknięcia i utraty wytrzymałości,

⇒ nie kierować z bliskiej odległości silnych strumieni wody na dachówki, nagrzane płyty eternitu, szklany dach i szkło okienne, bowiem można wywołać ich pęknięcia połączone z odpryskiwaniem odłamków, grożące obrażeniami,

⇒ szczególną uwagę zwracamy na otwory w ścianach lub stropach /okna, drzwi, luki, przejścia technologiczne/ starając się nie dopuścić do przerzucenia się ognia do sąsiednich budynków,

⇒ materiały sypkie i strzępiaste należy gasić prądami wodnymi rozproszonymi,

⇒ nie wolno gasić wodą:

- ciał, które wchodzi w reakcję chemiczną z wodą, np. karbid, sól, potas,
- płynów łatwopalnych lżejszych od wody,
- instalacji elektrycznych pod napięciem,
- ciał palących się w postaci żaru w wysokiej temperaturze.

7. Podczas działań środkami gaśniczymi należy pamiętać, że:

- woda i piana gaśnicza są dobrymi przewodnikami prądu,
- podczas użycia gaśnicy śniegowej wydobywający się dwutlenek węgla ma niską temperaturę /minus 73°C/,
- proszki gaśnicze mogą podrażnić drogi oddechowe osobom wrażliwym.

10. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY

Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie szkoły uwzględniono postanowienia zawarte w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

W szczególności uwzględniono następujące zasady:

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego należy stosować następujące **zasady**:

- **do gaszenia pożarów grupy A** (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe lub pianowe,
 - **do gaszenia pożarów grupy B** (cieczy i materiałów stałych, topiących się) - gaśnice proszkowe,
 - **do gaszenia pożarów grupy C** (gazów) - gaśnice proszkowe,
 - **do gaszenia pożarów grupy D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone,
 - **do gaszenia pożarów grupy F** (tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) - gaśnice proszkowe.
- ◆ jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać:
- ⇒ na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - (a) zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
 - (b) produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - (c) zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
 - ⇒ na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.
- ◆ gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:
- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - a) przy wejściach do budynków,
 - b) na klatkach schodowych,
 - c) na korytarzach,
 - d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;

- 2) w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- ◆ przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:
 - a) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy, nie powinna być większa niż 30 m;
 - b) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.
 - ◆ oznakowanie miejsc usytuowania sprzętu powinno być zgodne z Polską Normą PN-92/N-01256/01 „Znaki bezpieczeństwa pożarowego – Ochrona przeciwpożarowa”.

Zgodnie z powyższym w obiekcie szkoły przewiduje się do gaszenia pożarów grup A, B, C i F gaśnice proszkowe. Podręczny sprzęt gaśniczy jest rozmieszczony ilościowo i rodzajowo zgodnie z Rozporządzeniem MSW i A z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

a) gaśnice proszkowe

Gaśnice proszkowe są to podręczne aparaty gaśnicze, które cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu chemicznym, przerywającym proces palenia. Ponadto działanie proszków polega na wydatnym eliminowaniu dostępu powietrza do płonącej powierzchni, a wyrzucana pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni.

Gaśnice proszkowe z proszkiem węglanowym – oznaczone BC, przeznaczone są do gaszenia pożarów cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem do 1000 V. Gaśnicze proszkowe z proszkiem fosforanowym – oznaczone ABC, przeznaczone są do gaszenia pożarów ciał stałych żarzących się. Można stwierdzić, że jest to sprzęt bardzo uniwersalny. Obecnie można też spotkać gaśnice proszkowe (specjalnie oznakowane), którymi można gasić urządzenia pod napięciem do 20 kV.

Ograniczenie stosowania proszków gaśniczych ma miejsce przy aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie się elementów ruchomych.

Obecnie na rynku znajdują się dwa typy gaśnic proszkowych: typu GZ-1z, GP-6z, GP-9z, oraz GP-12z z wewnętrznym ładunkiem zasilającym (CO₂ lub azot) w których dozowanie proszku następuje przez prądownicę z zaworem samozamykającym oraz typu: GP-1x, GP-2x, GP-6x – gaśnice proszkowe pod stałym ciśnieniem oraz posiadające manometr kontrolny i zawór szybkootwieralny zakończony wężykiem.

b) koce gaśnicze

Koce gaśnicze służą do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się materiału. Nadają się zwłaszcza do gaszenia przedmiotów małych, o zwartej budowie, umiejscowionych nisko przy ziemi. Można ich używać do gaszenia pożarów silników spalinowych i elektrycznych, płynów łatwopalnych znajdujących się w niewielkich pojemnikach, związków chemicznych reagujących z wodą. Koce gaśnicze wykonane są z włókna szklanego o powierzchni około 3 m². Koce gaśnicze są niepalne. Przechowuje się je w specjalnych futerałach zawieszonych na ścianach budynków.

W celu użycia koca należy:

- *chwycić oburącz za uchwyty zwisające u dołu futerału,*
- *podbiec na miejsce pożaru,*
- *rozwinąć koc przez strzepnięcie,*
- *narzucić koc na palący się przedmiot i przez szczelne okrycie starać się dokładnie odizolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.*

Uwaga ! Podczas używania koca gaśniczego należy zachować szczególną ostrożność ze względu na możliwość wydobywania się spod koca płomieni i gorących gazów, które mogą spowodować oparzenia osoby wykonującej działania gaśnicze.

Przeglądy stanu technicznego gaśnic przeprowadzane są przez punkty serwisowe upoważnione do tego przez producenta i w terminach przez niego określonych nie rzadziej jednak niż 1 raz w roku.

Stosowane w ochronie przeciwpożarowej mogą być tylko te gaśnice (tam, gdzie są wymagane przez przepisy), które zostały wyprodukowane w okresie ważności ich świadectwa dopuszczenia.

Naliczenie minimalnej ilości podręcznego sprzętu gaśniczego

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jako jednostkę przy naliczaniu minimalnej ilości gaśnic w myśl zapisów ww. rozporządzenia MSW i A przyjmuję się 2 kg (lub 2 dm³) masy środka gaśniczego zawartego w gaśnicy

Naliczenie minimalnej ilości podręcznego sprzętu gaśniczego dokonuje się w oparciu o klasyfikację pożarową obiektu i pomieszczeń. Rozmieszczenie gaśnic w obiekcie naniesiono na rzuty poszczególnych kondygnacji będące w załączeniu do niniejszego opracowania.

Szkoła

Parter:

- **korytarzyk przy warsztacie - 2 kg środka grup ABC**
- **korytarz zaplecza sali gimnastycznej - 3 x 6 kg środka grup ABC**
- **szatnie - 6 kg środka grup ABC**
- **przy głównym wejściu - 6 kg środka grup ABC**

- biblioteka - **6 kg** środka grup **ABC**
- korytarze główne **5 x 6 kg** środka grup **ABC**

I piętro:

- korytarze główne - **5 x 6 kg** środka grup **ABC**

II piętro:

- korytarze główne - **5 x 6 kg** środka grup **ABC**

Internat

Piwnica:

- korytarzyk przy magazynach żywienia - **2 kg** środka grup **ABC**
- kotłownia - **6 kg** środka grup **ABC**
- korytarz główny **6 kg** środka grup **ABC**

Parter:

- kuchnia - **2 kg** środka grup **ABCF**
- wejście na stolówkę - **6 kg** środka grup **ABC**
- korytarz główny **6 kg** środka grup **ABC**

I piętro:

- wejście na sale gimnastyczną - **6 kg** środka grup **ABC**
- korytarz główny **6 kg** środka grup **ABC**

Wielkość oraz rodzaj gaśnic należy ustalić na podstawie przedstawionych powyżej wytycznych Rozporządzenia MSW i A z 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

11. POŻAROWE ZNAKI /TABLICE/ BEZPIECZEŃSTWA

Przy ustalaniu rodzaju i rozmieszczenia znaków bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie uwzględniono gęstość obciążenia ogniowego /do 500 MJ/m²/, charakter zagrożenia pożarowego, rozwiązania budowlano-instalacyjne a także sposoby zagospodarowania pomieszczeń w obiekcie.

Ilość rozmieszczonych tablic jest wielkością minimalną, niezbędną do prawidłowego oznakowania obiektu, a jeżeli zajdzie potrzeba rozszerzenia zakresu i rodzaju oznakowania – należy przewidzieć to zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie Polskimi Normami PN-92/N-01256/01 i 02 pn. „Znaki bezpieczeństwa pożarowego. Ochrona przeciwpożarowe. Ewakuacja”.

ZNAKI EWAKUACYJNE. PN-92/N-01256/02

KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ

KIERUNEK DO WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ

SCHODAMI W GÓRĘ

SCHODAMI W GÓRĘ

SCHODAMI W DÓŁ

SCHODAMI W DÓŁ

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ

DRZWI EWAKUACYJNE

CIĄGNAĆ, ABY OTWORZYĆ

PCHAĆ, ABY OTWORZYĆ

ZBIĆ, ABY UZYSKAĆ DOSTĘP

KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ

ZNAKI OCHRONY P-POŻ. PN-92/N-01256/01

HYDRANT WEWNĘTRZNY

GAŚNICA

ZESTAW SPRZĘTU POŻARNICZEGO

PRZYCISK SYGNALIZACJI POŻARU

TELEFON ALARMOWY

SYRENA ALARMOWA

KIERUNEK DO MIEJSCA ROZMIESZCZENIA SPRZĘTU
POŻARNICZEGO LUB OSTRZEGAJĄCEGO

ZAKAZ PALENIA TYTONIU

ZAKAZ GASZENIA WODĄ

ZAKAZ WSTĘPU Z OGNIEM OTWARTYM

NIE TARASOWAĆ

PRZECIWPOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU

ZEWNĘTRZNY HYDRAT

BRAMA POŻAROWA

DROGA POŻAROWA

12. BADANIA OKRESOWE INSTALACJI

1. Elektroenergetycznych

- 1/ ze względu na potrzebę zapewnienia ochrony przeciwpożarowej związanej z eksploatacją instalacji w budynku, należy prowadzić udokumentowane badania okresowe;
- 2/ badania instalacji elektroenergetycznych /pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych/, zgodnie z Ustawą z dnia 7 lipca 1994r. - Prawo budowlane /Dz.U. z 2016 r., poz. 290/, z późniejszymi zmianami – należy przeprowadzać co najmniej raz na 5 lat;
- 3/ badanie instalacji odgromowej /pomiar oporności uziemień/, zgodnie z ww. ustawą Prawo budowlane – należy przeprowadzać co najmniej raz na 5 lat.

2. Gazowych

- 1/ kontrolę stanu technicznego instalacji gazowej zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, należy przeprowadzać co najmniej raz w roku;

3. Przewody dymowe i wentylacyjne

- 1/ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - przewody dymowe i spalinowe należy poddawać czyszczeniu w terminach:
 - od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
 - od palenisk opalanych paliwem stałym niewymienionych w pkt. 1 - co najmniej 4 razy w roku;
 - od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym niewymienionych w pkt. 1 - co najmniej dwa razy w roku.

W ww. obiektach należy usuwać zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania.

Ponadto zgodnie z art. 62 ust. 2 pkt 1 ww. Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, co najmniej raz w roku należy przeprowadzić kontrolę technicznej sprawności przewodów kominowych (dymowych i wentylacyjnych). Kontrolę powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim.

13. INSTRUKCJA – WARUNKI EWAKUACJI

Warunki ewakuacji to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

1. Zgodnie z Art. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej - Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zobowiązany jest do zapewnienia osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji.

2. Zgodnie z § 11 ust.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

Odpowiednie warunki ewakuacji określają przepisy techniczno-budowlane.

3. W obiektach budowlanych i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi należy zapewnić bezpieczne wyjścia prowadzące bezpośrednio na otwartą przestrzeń albo bezpośrednio lub pośrednio na poziome lub pionowe drogi komunikacji ogólnej stanowiące drogi ewakuacyjne.

4. W celu zapewnienia ewakuacji ludzi z obiektów i pomieszczeń należy uwzględnić liczbę przebywających w nich osób, ich stan sprawności oraz funkcję, wielkość i wysokość pomieszczeń i obiektów.

5. W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działań ratowniczych i ewakuacji, a w szczególności:

- *składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji,*
- *ustawiania na klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,*
- *zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,*
- *uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do wyjść ewakuacyjnych.*

14. INSTRUKCJA – PROWADZENIA EWAKUACJI

1. Ewakuacja to całokształt czynności związanych z usuwaniem ludności, zwierząt, wynoszeniem urządzeń, sprzętu i materiałów z terenu zagrożonego pożarem.

2. Akcja ewakuacyjna to zorganizowane doraźne działanie przy użyciu posiadanych oraz dostępnych sił i środków w celu uratowania kogoś lub /i/ czegoś.

3. W czasie ewakuacji ludzi i mienia należy przestrzegać następujących zasad:

1/ pierwszym obowiązkiem kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą jest organizowanie natychmiastowej ewakuacji ludzi, których życiu lub zdrowiu grozi niebezpieczeństwo.

Do powyższych czynności należy użyć wszelkich sił i środków.

2/ ewakuacji mienia dokonuje się wówczas, gdy:

- *ruchomości zagrożone są bezpośrednio i nie można ich obronić,*
- *ruchomości utrudniają dostęp do ogniska pożaru lub ułatwiają rozszerzenie się pożaru,*

3/ w pierwszej kolejności /po ewakuacji ludzi/ ewakuować należy ważniejszą dokumentację, cenne maszyny i urządzenia,

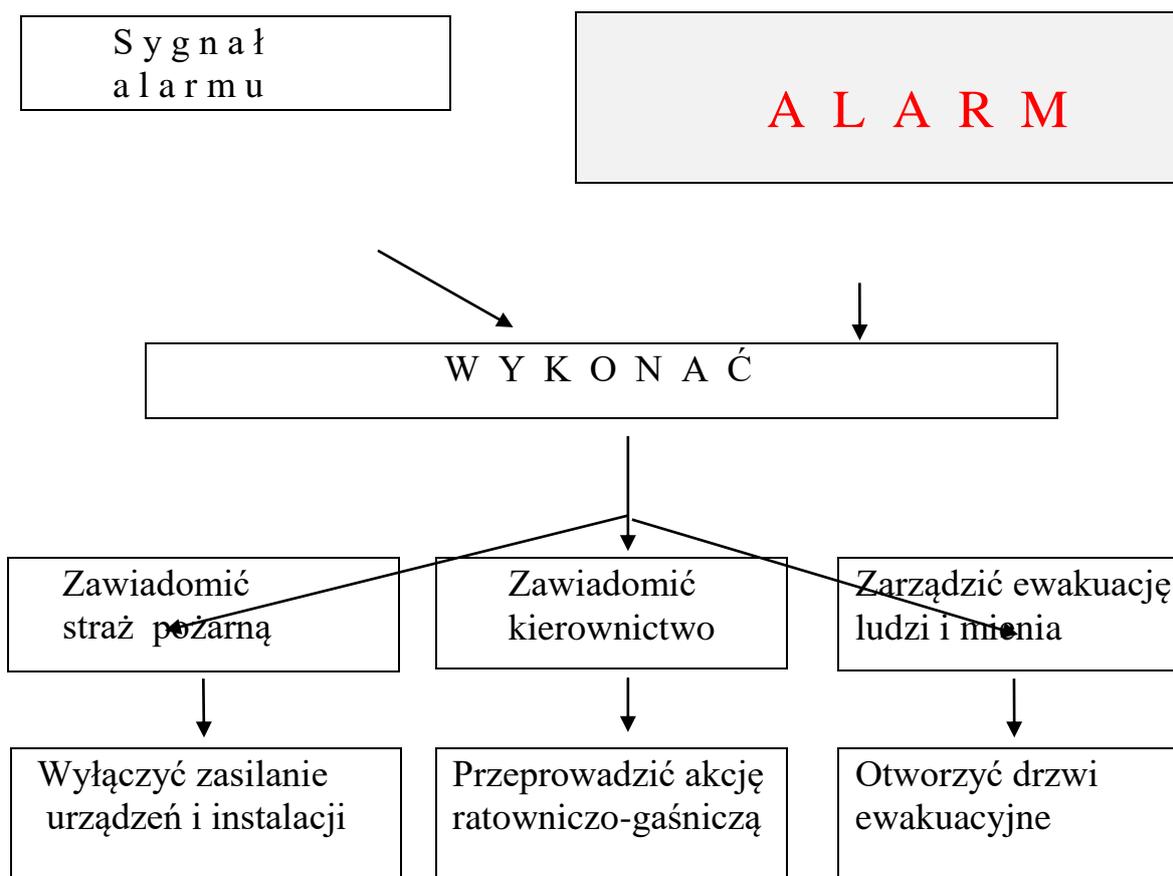
4/ rezygnować należy z ewakuacji urządzeń i mebli o dużych rozmiarach /szafy, stoły, biurka, itp./,

5/ ewakuowane mienie powinno być należycie strzeżone przez pracowników przed kradzieżą lub zniszczeniem,

6/ ewakuacja powinna być prowadzona równocześnie z akcją gaśniczą.

4. Podczas prowadzenia ewakuacji stosować należy zasady ustalone w niniejszym opracowaniu

5. Schemat postępowania podczas alarmu pożarowego.

Zasady organizacji ewakuacji

oraz zadania i obowiązki osób wyznaczonych do udziału w ewakuacji

1. Decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji uczniów, mienia oraz sposobie gaszenia pożaru podejmuje Dyrektor Zespołu Szkół, a w razie jego nieobecności Z-ca Dyrektora lub osoba wyznaczona
2. Za bezpieczeństwo przeprowadzenia ewakuacji uczniów odpowiedzialny jest Dyrektor, który jednocześnie nią kieruje, a w czasie jego nieobecności zastępca.
3. Ewakuację na wypadek pożaru lub innego niebezpieczeństwa należy prowadzić w następujących etapach:
 - ogłoszenie alarmu o pożarze lub innym niebezpieczeństwie przy użyciu dzwonek szkolnych wg obowiązującej instrukcji,
 - przystąpić do ewakuacji uczniów zgodnie z planem ewakuacji, UWAGA! Do tego celu użyć radiowęzła szkolnego
 - przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, koce gaśnicze).

4. Do obowiązków Dyrektora lub osoby wyznaczonej na wypadek pożaru lub innego niebezpieczeństwa należy:

- w przypadku otrzymania informacji o niebezpieczeństwie, zadymieniu lub pożarze wezwać telefonicznie Państwową Straż Pożarną tel. 998,
W przekazywanym meldunku do straży pożarnej należy podać:
 - a) miejsce pożaru – ZS w Raciążu ul. Kilińskiego
 - b) co się pali, czy ogień jest zlokalizowany czy też się rozprzestrzenia,
 - c) zagrożenia dla obiektów sąsiadujących,
 - d) numer telefonu, z którego przekazany był meldunek,
 - e) imię i nazwisko,

UWAGA! Nie przerywać rozmowy do czasu informacji straży pożarnej o rozłączeniu się.

- przystępuje wraz z pozostałym personelem nauczycielskim do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego i środków gaśniczych oraz ewakuacji mienia,

UWAGA! Po zakończeniu ewakuacji uczniów poleca włączenie napięcia na obiekty szkoły upoważnionemu do tego pracownikowi.

UWAGA! Wyłącznik główny musi być oznakowany, zabezpieczony i dostępny w każdej chwili, a jego lokalizację musi znać personel nauczycielski i dozór szkoły.

- ściśle wypełniać wszystkie polecenia Dyrektora lub kierującego akcją.

5. Do obowiązków nauczycieli na wypadek pożaru lub innego niebezpieczeństwa należy:

- przygotować uczniów do ewakuacji tj. przerwać zajęcia lekcyjne, przerwać gry,
- podać kolejność i kierunki ruchu oraz miejsca zbiórki określone w planie ewakuacji i uzależnione od sytuacji oraz kierunku wiatru,
- pootwierać drzwi na kierunku ruchu (ewakuacji),
- pozamykać drzwi po opuszczeniu i sprawdzeniu pomieszczeń opuszczonych przez uczniów.

UWAGA! W czasie sprawdzania pomieszczeń szczególną uwagę zwrócić na pomieszczenia sanitarne.

- wyprowadzić uczniów do miejsca zbiórki przewidzianej w planie ewakuacji punkty zborne nr I i nr II w zależności od sytuacji i kierunku wiatru,
- udzielić uczniom potrzebującym pierwszej pomocy medycznej,

UWAGA! Należy zwrócić uwagę w czasie przeprowadzenia ewakuacji na fakt, że mogły nastąpić takie zdarzenia jak: urazy, omdlenia, zaczadzenia itp., w takiej sytuacji poszkodowanych należy przenieść na noszach sanitarnych w bezpieczne miejsce, udzielić pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe jeżeli zachodzi taka potrzeba.

- sprawdzić wg dziennika lekcyjnego czy wszyscy uczniowie są ewakuowani i zgłosić ten fakt Dyrektorowi lub kierującemu akcją,
- ściśle wypełniać wszystkie polecenia Dyrektora lub kierującego akcją.

UWAGA! Każdy nauczyciel ponosi odpowiedzialność za wyjście grupy z klasy, w której prowadzi się zajęcia dydaktyczne.

6. Osoby odpowiedzialne za ewakuację i biorący w niej udział ewakuują się samodzielnie, poprzez bezpośrednie (najbliższe) wyjście na zewnątrz obiektu.
7. Osoby odpowiedzialne za ewakuację nadzorują i kierują akcją do czasu przybycia straży pożarnej, po jej przybyciu współpracują z dowodzącym akcją.

Instrukcja dla budynków szkoły w wypadku powstania pożaru

Lp.	Etapy ewakuacji	Kolejność wykonywania czynności	Odpowiedzialność osób
1	Ogłoszenie rozpoczęcia ewakuacji	Włączenie dzwonek elektrycznych, przekazywać dźwięk ciągły przez 2 minuty	Dyrektor, względnie z-ca dyrektora lub osoba upoważniona
2	Przebieg ewakuacji	Otworzyć drzwi na zewnątrz korytarza ewakuacyjnego, przeprowadzić uczniów do klatki schodowej, pozamykać drzwi w salach lekcyjnych, sprowadzić uczniów do miejsca zbiórki – punkt zborny na zewnątrz budynku zgodnie z planem ewakuacji; młodzież schodzi na punkt zborny pod opieką nauczyciela uczącego daną klasę w chwili zagrożenia pożarowego i ustawia się dwójkami	Nauczyciel prowadzący zajęcia
3	Ewakuacja mienia	Po otrzymaniu wiadomości o powstaniu pożaru ewakuować w kolejności dokumentację z gabinetu dyrektora, sprzęt, w drugiej kolejności meble; miejsce składowania – teren na zewnątrz szkoły, nie bliżej jak 20 m od budynku	Dyrektor, względnie z-ca dyrektora lub osoba upoważniona
4	Wezwanie jednostki straży pożarnej	Zawiadomić telefonicznie Straż Pożarną, tel. 998, w przekazanym meldunku podać: <ul style="list-style-type: none"> - miejsce pożaru – ZS w Raciążu ul. Kilińskiego - co się pali, 	Dyrektor, względnie z-ca dyrektora lub osoba upoważniona

		<ul style="list-style-type: none"> - czy ogień jest zlokalizowany czy też się rozprzestrzeni, - zagrożenie dla sąsiednich pomieszczeń, obiektów itp., - imię i nazwisko zgłaszającego 	
5	Wyjście na spotkanie straży pożarnej	Wyjść do drogi dojazdowej, otwierając ją czekać do przyjazdu straży pożarnej, przyprowadzić dowódcę jednostki straży pożarnej na miejsce pożaru	Dozór Szkoły
6	Gaszenie pożaru do chwili przybycia straży pożarnej	Gaszenie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, koce gaśnicze)	Dyrektor, względnie z-ca dyrektora lub osoba upoważniona

Zasady ogłaszania alarmu o ewakuacji oraz zadania pracowników

1. Sposób ogłaszania alarmu – dzwonek elektryczny trwający 2 minuty.
2. Alarm o ewakuacji ogłasza osoba upoważniona przez Dyrektora ZS.
3. Sekretariat – powiadomienie straży pożarnej – tel. 998.
4. Woźne – otworenie wszystkich drzwi wyjściowych na zewnątrz budynku.
5. Konserwator – wyłączenie dopływu energii elektrycznej w budynku (włącznik główny).
6. Dozór szkoły – wprowadzenie jednostek straży pożarnej.
7. Dyrektor – wyznacza osoby (w razie potrzeby) do użycia podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty wewnętrzne).

Przydział zadań dla wychowawców – nauczycieli na wypadek ewakuacji

1. Przerwać wszelkie zajęcia szkolne.
2. Otworzyć wszystkie drzwi z pomieszczeń, gdzie przebywają dzieci.
3. Podać kierunek ewakuacji oraz miejsce zbiórki po wyjściu z budynku szkoły.
4. Pozamykać drzwi po opuszczeniu przez uczniów pomieszczeń lekcyjnych.
5. Sprawdzić wg dzienników (zapisów ewidencji), czy wszyscy uczniowie są ewakuowani.
6. Ścisłe wykonywać wszystkie zalecenia Dyrektora ZS bądź osoby upoważnionej.
7. Każdy nauczyciel – wychowawca ponosi odpowiedzialność za wyjście grupy uczniów – podopiecznych.

Zasady ewakuacji

Podstawowym obowiązkiem wszystkich pracowników jest współpraca oraz ściśle podporządkowanie się poleceniom kierującego akcją ratowniczo - gaśniczą.

Osoby znajdujące się bezpośrednio w zasięgu zagrożenia powinny ewakuować się najbliższym wyjściem.

Należy przyjąć jako zasadę wychodzenie najkrótszą drogą bezpośrednio na zewnątrz budynku. Należy unikać ewakuowania się przez inne części obiektu.

UWAGA:

- *ostatni pracownik opuszczający pomieszczenie zamyka je i klucz pozostawia w zamku,*
- *w strefie pożaru nie należy otwierać okien,*
- *po opuszczeniu pomieszczenia należy poruszać się zgodnie z ustalonym kierunkiem ewakuacji kierując się do klatki schodowej, a następnie do wyjścia na zewnątrz budynku,*
- *w miejscu dla ewakuowanych należy czekać na dalsze polecenia.*

W czasie ewakuacji ludzi i po podjęciu decyzji o ewakuacji mienia należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego zagrożenia, oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.
2. Należy pamiętać o tym, aby w pierwszej kolejności ewakuować osoby o ograniczonej zdolności poruszania się; strumień ruchu powinny zamykać osoby w pełni sprawne.
3. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie, dostępnymi środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym kierownika akcji.
4. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub jednostki ratowniczo-gaśniczej.
5. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu); usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie.
6. Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
7. Bez wyraźnej potrzeby nie należy otwierać drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem - gwałtowny dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia; jeżeli sytuacja wymaga otwarcia drzwi do takich pomieszczeń należy skryć się za framugą - nie stać naprzeciw drzwi.
8. Nie należy blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze.
9. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków koniecznych do ratowania ludzi.
10. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, szczególnie ważnych dokumentów i in. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby mogące przeprowadzić czynności związane z zadaniami ewakuacyjnymi (np. demontaż, wynoszenie dokumentów, i wyposażenia itp.). W czynnościach tych należy wykorzystać sprzęt transportowy znajdujący się na terenie budynku oraz sprzęt jednostek PSP przybyłych na miejsce akcji.
11. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek, wykorzystując w przypadku pracowników m. in. dane o obecności z Działu Spraw Osobowych.
W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z listą osób przebywających w obiekcie, należy ten fakt zgłosić jednostkom ratowniczym i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.

UWAGA:

Pomieszczeń dla ewakuowanych nie wyznaczono. Jako rejon dla ewakuowanych wyznacza się parking za budynkiem szkoły.

PLAN EWAKUACJI ZESPOŁU SZKÓŁ W RACIAŻU

(opracowany przez Dyрекcyję Zespołu Szkół w Raciażu)

1. Osobą odpowiedzialną za całość akcji ewakuacyjnej jest dyrektor lub wicedyrektor szkoły.
2. Po decyzji o rozpoczęciu ewakuacji dyrektor poleca wykonanie z systemu Librus wydruku ewakuacyjnego zawierającego listę uczniów obecnych aktualnie w szkole.
3. Sygnałem alarmowym jest zapowiedź przez radiowęzeł: „Zarządzam ewakuację całej szkoły”. W razie braku prądu elektrycznego sygnałem alarmowym jest dzwonek ręczny oraz głośne powiadomienie „Uwaga! Pożar! Ewakuacja szkoły”.
4. W razie pożaru lub innego zagrożenia najpierw ewakuacji podlegają uczniowie, a później inne osoby.
5. W szkole znajduje się dziewięć wyjść ewakuacyjnych oznaczonych symbolami zgodnymi z przepisami bhp oraz – dodatkowo – czarnymi napisami „E1”, E2”, ...do „E9”:
 - E1 – wyjście główne przy portierni, lewa strona od wewnątrz,
 - E2 – wyjście główne przy portierni, prawa strona od wewnątrz,
 - E3 – wyjście za biblioteką, lewa strona (za pracownią 001),
 - E4 – wyjście na patio (pierwsze w kierunku hali),
 - E5 – wyjście na patio (drugie w kierunku hali),
 - E6 – wyjście przed halą (łącznik),
 - E7 – wyjście pierwsze w hali,
 - E8 – wyjście drugie w hali,
 - E9 – wyjście przed kotłownią (z I piętra białe drzwi nr 18, z II p. drzwi nr 27).
6. Klucze do wyjść ewakuacyjnych znajdują się:
 - a) do wyjść ewakuacyjnych E1, E2, E3 znajdują się w portierni w górnym lewym rogu,
 - b) do wyjść ewakuacyjnych E4, E5, E6, E7, E8 klucze znajdują się w

- skrzynce zamontowanej przy wyjściu ewakuacyjnym E4,
- c) do wyjść ewakuacyjnych E6, E7, E8 klucze znajdują się w skrzynce zamontowanej przy wyjściu ewakuacyjnym E6,
 - d) do wyjść ewakuacyjnych E9 klucze znajdują się w skrzynce zamontowanej przy wyjściu ewakuacyjnym E9.
7. Za otwarcie wyjść ewakuacyjnych natychmiast po zarządzeniu ewakuacji odpowiedzialne są woźne.
8. Po usłyszeniu sygnału alarmowego opisanego w punkcie 2. uczniowie wraz z nauczycielami opuszczają klasy w ustalonym niżej porządku i udają się na miejsce docelowe ewakuacji.
9. Miejscami docelowymi ewakuacji są - w zależności od usytuowania zagrożenia:
- a) plac przed Internatem,
 - b) parking koło hali sportowej.
10. Nauczyciel znajdujący się w danej sali sprawdza, czy wszyscy uczniowie opuścili klasę i pozostawia salę otwartą.
11. Wyjściami ewakuacyjnymi E1 oraz E2 (przy portierni) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach:
- a) na pierwszym piętrze: 108, 116, 124, 125,
 - b) na drugim piętrze: 207, 215, 224, 225.
12. Wyjściem ewakuacyjnym E3 (za biblioteką, za pracownią 001) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach:
- a) na parterze: 001, 002 oraz uczniowie znajdujący się w pracowniach gastronomicznych 008, 010,
 - b) na pierwszym piętrze: 101, 102,
 - c) na drugim piętrze: 201, 202.
13. Wyjściem ewakuacyjnym E4 (pierwsze wyjście na patio) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach na drugim piętrze: 227, 232, 233.

14. Wyjściem ewakuacyjnym E5 (drugie wyjście na patio) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach:
 - a) na pierwszym piętrze: 127, 134,
 - b) na drugim piętrze: 229, 230, 231.

15. Wyjściem ewakuacyjnym E6 (łącznik przed halą) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach na pierwszym piętrze: 129, 130, 131, 132

16. Wyjściami ewakuacyjnymi E7 i E8 udają się na zewnątrz uczniowie znajdujący się w hali sportowej.

17. Wyjściem ewakuacyjnym E9 (wyjście przed portiernią) opuszczają szkołę uczniowie znajdujący się w salach:
 - a) na pierwszym piętrze: 110, 134, 135,
 - b) na drugim piętrze: 209, 210, 235.

18. W zależności od miejsca usytuowania ewentualnego pożaru wewnątrz budynku ewakuacja może przebiegać w inny sposób. Jest wówczas sterowana przez dyrekcję, pracowników administracyjnych i nauczycieli wyznaczonych przez dyrekcję.

19. Nauczyciele wychowania fizycznego nadzorują ewakuację wyjściami E6, E7, E8 oraz E4 i E5.

20. Osobą odpowiedzialną za sprawdzenie, czy wszyscy uczniowie opuścili szatnię, jest woźna, która otwiera wyjście ewakuacyjne E2.

21. Osobami odpowiedzialnymi za sprawdzenie, czy wszyscy uczniowie opuścili parter, jest bibliotekarka.

22. Osobami odpowiedzialnymi za sprawdzenie, czy wszyscy uczniowie opuścili I piętro, są: pedagog szkolny oraz sekretarki.

23. Osobą odpowiedzialnymi za sprawdzenie, czy wszyscy uczniowie opuścili II piętro, jest kierownik szkolenia praktycznego.

24. Uczniowie danej klasy gromadzą się przy nauczycielu, z którymi mieli lekcję.

25. Nauczyciel sprawdza, czy w wyznaczone miejsce dotarli wszyscy uczniowie, którzy byli obecni na lekcji. W przypadku braku ucznia, nauczyciel zgłasza ten fakt natychmiast osobie odpowiedzialnej za ewakuację (dyrektorowi lub wicedyrektorowi).
26. Po wyprowadzeniu uczniów z budynku na zewnątrz wszystkie klasy ustawiają się typami szkół w miejscach docelowych uzależnionych od ogniska pożaru (zagrożenia):
- a) wariant 1: za halą w kolejności od lewej – Branżowa Szkoła I stopnia , Technikum, Liceum Ogólnokształcące;
 - b) wariant 2: obok Internatu, w kolejności od lewej – Branżowa Szkoła I stopnia , Technikum, Liceum Ogólnokształcące;
27. Każdy nauczyciel odpowiedzialny za przebieg ewakuacji na swoim odcinku ma obowiązek powiadomić kierującego ewakuacją o zakończeniu ewakuacji i jej przebiegu.
28. Za odpowiednią kolejność ustawienia odpowiedzialni są nauczyciele, którzy nie mają wychowawstwa oraz wychowawcy (po sprawdzeniu, czy ewakuowani zostali wszyscy uczniowie obecni na lekcji).

**15. INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA
POŻARU
ALARMOWANIE**

1. Każdy kto zauważy pożar lub uzyskał informację o pożarze obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do powstania paniki zaalarmować:

- a/ Państwową Straż Pożarną - tel. **998** lub 112
- b/ Właściciela obiektu,
- c/ Osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru, narażone na jego skutki.

2. Alarmowanie Straży Pożarnej należy przeprowadzić z najbliższego aparatu telefonicznego.

3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- a/ gdzie się pali – dokładny adres obiektu i jego nazwę,*
- b/ co się pali – np. zaplecze kuchenne, kotłownia, itp.,*
- c/ czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały lub wybuchowe, itp.,*
- d/ numer telefonu z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.*

U W A G A : po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyspozytora jednostki należy odłożyć słuchawkę i przez chwilę odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy.

16. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

1. Równoległe z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia Straży Pożarnej kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w obiekcie.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - a/ w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
 - b/ wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru /nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem/,
 - c/ usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne maszyny i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji, itp.,
 - d/ wyłączyć wentylację ogólną oraz pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich.

17. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Zadania właściciela obiektu nie kończą się z chwilą opanowania i zlikwidowania pożaru. Po skutecznej walce z pożarem należy wykonać niezbędne prace końcowe, których pominięcie może zniweczyć dotychczasowe wysiłki. Właściwie wykonane prace końcowe powinny obejmować następujące czynności:

1. Dokładna kontrola miejsca pożaru.

Należy sprawdzić, czy obszar objęty ogniem został dokładnie wygaszony, czy nie pozostało gdzieś ukryte zarzewie ognia. Należy zwrócić uwagę na wszelkiego rodzaju szczeliny, miejsca ukryte lub przysypane. Części mocna zwęglone należy dokładnie obejrzeć, zerwać podsufitkę, podłogę, skontrolować wszystkie sąsiadujące z miejscem pożaru pomieszczenia.

2. Zabezpieczenie pogorzeliiska.

Usunąć lub zabezpieczyć wszelkie elementy konstrukcyjne, jak ściany, słupy, stropy, grożące zawaleniem się i wypadkiem.

3. Ustalanie warunków użytkowania wszelkiego rodzaju urządzeń i instalacji.

Należy ustalić, czy i w jakim zakresie pożar miał wpływ na sprawność funkcjonowania instalacji użytkowanych w zakładzie: elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, przeciwpożarowej, telefonicznej, itp. Sprawdzić, czy wymienione instalacje mogą być użytkowane i w jakim zakresie. Zorganizować naprawę, pouczyć bezpośrednich użytkowników i wydać odpowiednie zarządzenia.

4. Zorganizowanie dozoru i obserwacji.

Każde pogorzeliisko powinno być kontrolowane przez co najmniej przez 24 godziny po pożarze. Dotyczy to przede wszystkim strychów, piwnic i innych pomieszczeń rzadko używanych. Taki dozór wykluczy ewentualny nawrót pożaru, co może nastąpić w przypadku nie dość dokładnego wykonania czynności omówionych powyżej.

UWAGA:

W celu zapoznania pracowników, wykonujących obowiązki w obiekcie oraz osób, przebywających na jego terenie, z zasadami zachowania się w przypadku powstania pożaru należy sporządzić wyciąg z Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, nazwany „Instrukcją postępowania na wypadek powstania pożaru”

Instrukcja ta powinna być umieszczona w lokalu w sposób ogólnodostępny i widoczny.

18. ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991r. - o ochronie przeciwpożarowej właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, związanych z obiektem - zakresu odpowiedzialności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Uznając ustawową odpowiedzialność Właściciela określa się jednocześnie zakres zadań i odpowiedzialności w zakresie bezpieczeństwa pożarowego dla wszystkich pracowników, wykonujących obowiązki służbowe w zakładzie pracy.

Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru świadczonej pracy zawiera także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo /w tym również przeciwpożarowe/ obiektu na zajmowanym stanowisku pracy.

Szczególną odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi właściciel obiektu, który zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzeniem MSW i A w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - odpowiada za bezpieczeństwo pożarowe obiektu i osób w nim przebywających. Wykonując swoje obowiązki przez podległych pracowników właściciel ma prawo scedować część odpowiedzialności i związane z tym obowiązki służbowe na pracowników niższego szczebla. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

Bezpośrednią odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego ponosi **Właściciel obiektu poprzez osobę Dyrektora Szkoły.**

Do obowiązków Dyrektora należy w szczególności:

- zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanego budynku i pomieszczeń,
- zapewnienie wyposażenia budynku i pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy oraz utrzymywanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej oraz zapewnienie systematycznej konserwacji,
- zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwo i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru,
- zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
- przygotowanie budynku do prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej,

- ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- zapewnienie sprawnego systemu alarmowania,
- nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz w przepisach ogólnych,
- stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru.

Do obowiązków personelu sprzątającego należy:

- utrzymywanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanego pomieszczenia,
- sprawdzenie po zakończeniu pracy, czy jest wygaszone oświetlenie, wyłączone urządzenia elektryczne, zakręcone kranie wodne oraz kurki gazowe,
- zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu,
- nie składać szmat na grzejnikach i przewodach centralnego ogrzewania, nie stosować do mycia podłóg benzyny i innych palnych rozpuszczalników,
- składać w ustalonych miejscach odkurzacze, froterki itp. po uprzednim sprawdzeniu, czy nie został w nich tłący się niedopałek papierosa,
- zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nie wyłączone elektryczne urządzenia grzejne, maszyny, oświetlenie itp.).

Wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe, obowiązani są do przestrzegania nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, a w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy w zakresie zapobiegania pożarom i ich zwalczania, w tym także postanowienia niniejszej instrukcji oraz ściśle je przestrzegać,
- dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na swoim stanowisku pracy,
- niezwłocznie zawiadamiać osoby odpowiedzialne za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w urzędzie o wszelkich spostrzeżonych nieprawidłowościach, które mogą być bezpośrednią lub pośrednią przyczyną powstania pożaru,
- brać udział w okresowym szkoleniu z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- brać udział w akcjach ratowniczo - gaśniczych, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją.

19. SZKOLENIE PRZECIWOPOŻAROWE PRACOWNIKÓW

Każdy pracownik powinien przejść szkolenie podstawowe na stanowisku pracy w zakresie zasad bezpieczeństwa pożarowego i obowiązujących przepisów.

Szkolenie ma na celu:

- zapoznanie pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w miejscu pracy,
- pouczenie pracowników o sposobie eliminowania zagrożenia pożarowego i zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
- wskazanie pracownikom sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru, jego likwidacji w zarodku oraz zasad ewakuacji ludzi i mienia,
- nauczenie pracowników obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- zapoznanie pracowników z zasadami i obowiązkami w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Zgodnie z art. 4 pkt 4a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku - o ochronie przeciwpożarowej /Dz.U. z 1991 r. nr 81, poz.351/, z późniejszymi zmianami, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu ma obowiązek zapoznania pracowników z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi.

Wstępnemu szkoleniu przeciwpożarowemu podlegają wszyscy pracownicy przed przystąpieniem do pracy. Szkolenie wstępne należy przeprowadzić w dniu przyjęcia do pracy, przed przystąpieniem pracownika do czynności zawodowych. Winno ono zawierać uświadomienie nowo przyjętego o potencjalnym zagrożeniu pożarowym i zagadnieniach związanych z bhp na obejmowanym stanowisku pracy, zasadach i najbliższych drogach ewakuacji oraz informacje o rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego i sposobie jego użycia. Przeprowadza je z reguły bezpośredni przełożony.

Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności służbowych przed odbyciem szkolenia przeciwpożarowego - jest niedozwolone.

Drugi etap - szkolenie podstawowe, to rozszerzenie zdobytej wiedzy i umiejętności. Należy przedstawić w nim istotę organizacji pracy i procesów technologicznych w aspekcie zagrożeń bezpieczeństwa występujących w całym obiekcie.

Szkolenie winno być prowadzone wg opracowanego w zakładzie programu. Wzorcowy program szkolenia przeciwpożarowego przedstawiono w tabeli poniżej:

temat szkolenia	ilość godzin
zagrożenie pożarowe w zakładzie pracy, przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów	0,5
zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0,5
zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru, sposoby alarmowania	0,5
ewakuacja mienia, drogi i środki ewakuacji	0,5
sprzęt i urządzenia gaśnicze, środki gaśnicze	0,5
znajomość praktycznego użycia sprzętu i urządzeń gaśniczych	1,5

r a z e m:

4 godz.

Każdy pracownik, który odbył szkolenie przeciwpożarowe, wypełnia i podpisuje własnoręcznie oświadczenie wg wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

20. PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej /Dz.U. z 2017 r. nr 0, poz. 736/, z późniejszymi zmianami.
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej /Dz.U. z 2017 r. nr 0, poz. 1204/.
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwiec 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów
4. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz.U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030/.
5. Rozporządzenie ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 22 kwietnia 1992 r. w sprawie wydawania świadectw dopuszczenia /atestu/ do użytkowania wyrobów służących od ochrony przeciwpożarowej – akt uchylony objęty tekstem jednolitym Ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
6. PN-92/N-01256/01 i 02 pn. „Znaki bezpieczeństwa pożarowego” - „Ochrona przeciwpożarowa” i „Ewakuacja”.
7. PN-89/E-05003/01-03 pn. „Ochrona odgromowa obiektów budowlanych.
8. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 listopad 2008 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /Dz.U. z 2015 r., poz. 1422/
9. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane /Dz.U. z 2016 r., poz. 290/

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ŻYCIA, ZDROWIA LUB MIENIA

**NIEUMIEJĘTNOŚĆ ZACHOWANIA SIĘ, WYNIKAJĄCA
Z NIEZNAJOMOŚCI PROCEDUR POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA, WYWOŁUJE PANIKĘ.**

PANIKA POTEĞUJE STRATY!

Celem opracowania i wprowadzenia planu jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa wychowankom, pracownikom i osobom przebywającym czasowo w obiekcie Szkoły w przypadku wystąpienia nagłego nieprzewidzianego zagrożenia życia, zdrowia lub mienia.

Spis treści:

- I. Ocena zagrożenia.
- II. Sprawdzanie pomieszczeń przed przystąpieniem do pracy.
- III. Zasady postępowania w przypadku:
 1. Otrzymania anonimowego telefonu o podłożeniu ładunku wybuchowego, żądania okupu itp. zdarzenia.
 2. Otrzymania /podłożenia/ listu, paczki, reklamówki itp. - przesyłki niewiadomego pochodzenia.
 3. Uwagi na temat terroryzmu.
- IV. Procedury postępowania w przypadkach wystąpienia zagrożeń.
- V. Zadania kierownictwa i pracowników.
- VI. Wykaz telefonów służb ratowniczych i miejskich, powiadomionych w sytuacji wystąpienia zagrożenia.
- VII. Ewakuacja ludzi i pojęcia z nią związane.
- VIII. Cel i zamiar prowadzenia doraźnej ewakuacji.
- IX. Instrukcja udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej osobom poszkodowanym.
- X. Uwagi i wnioski.

I. OCENA ZAGROŻENIA OBIEKTU ZESPOŁU SZKÓŁ W RACIAŻU:

Możliwe zagrożenia:

- a) skażenie promieniotwórcze
- b) katastrofa budowlana,
- c) pożar punktowy, blokowy, przestrzenny,
- d) atak terrorystyczny, bioterrorystyczny, rabunkowy.
- e) Inne, np. zgruzowanie budynku poprzez trzęsienie ziemi, katastrofę lotniczą itp.

Duże zagęszczenie sieci energetycznych, wodociągów, stwarza prawdopodobieństwo powstania awarii w rejonie obiektu ośrodka.

Zainteresowanie grup przestępczych, szaleńców i terrorystów siedzibami różnych instytucji, obiektów użyteczności publicznej, opieki zdrowotnej należy do najpoważniejszych zagrożeń dnia dzisiejszego, dlatego też należy być przygotowanym do zminimalizowania ewentualnych strat w ludziach i mieniu w sytuacjach ekstremalnych.

II. SPRAWDZANIE POMIESZCZEŃ:

Codziennie przed rozpoczęciem pracy należy sprawdzić pomieszczenie (własne stanowisko pracy i jego otoczenie). Sprawdzenia pomieszczeń należy dokonywać w celu ustalenia, czy w tych pomieszczeniach nie znajdują się:

- przedmioty, rzeczy /paczki, torebki, reklamówki z zawartością/, urządzenia, których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń, a mogły być wniesione i celowo pozostawione przez inne osoby,
- ślady przemieszczania urządzeń, aparatury lub elementów wyposażenia pomieszczeń,
- zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, urządzeń, które wcześniej były w pomieszczeniu oraz czy nie emitowane są nietypowe dźwięki /poprzez mechanizmy zegarowe, świecące elementy elektroniczne itp./.

W przypadku gdy sprawdzający stwierdza obecność przedmiotów /rzeczy, urządzeń/ których wcześniej nie było lub zauważy zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów na stałe znajdujących się w pomieszczeniach, należy domniemywać, iż mogą być efektem działania osób, którym zależy na stworzeniu zagrożenia dla środowiska i otoczenia.

W takiej sytuacji należy natychmiast powiadomić Dyrektora Szkoły lub osobę zastępującą. Dalsze postępowanie jak w punkcie IV niniejszej instrukcji.

III. ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA:

1. Otrzymanie anonimowego telefonu o podłożeniu ładunku wybuchowego.

A. Źródłem uzyskania /otrzymania/ informacji o zagrożeniu mogą być:

- a) list /ulotka/;
- b) rozmowa telefoniczna;
- c) bezpośrednia rozmowa ustna;
- d) podejrzenie powzięte przez pracownika na podstawie obserwacji osób oraz pozostawionych bez opieki paczek, teczek, reklamówek itp.;
- e) sygnały alarmowe /syreny/ przekazywane w systemie wczesnego ostrzegania;
- f) komunikaty przekazywane przez środki masowego przekazu /lokalne i państwowe/;
- g) komunikaty przekazywane przez ruchome rozgłośnie /policja, straż pożarna, straż miejska itp./

B. Pracownik przyjmujący informację o **PODŁOŻONYM ŁADUNKU WYBUCHOWYM** powinien:

- a) w czasie rozmowy bezpośredniej lub telefonicznej wykazać opanowanie oraz dążyć do uzyskania możliwie największej ilości szczegółów dotyczących zarówno zagrożenia jak i osoby przekazującej informację. Najmniejszy szczegół lub przedłużenie czasu rozmowy mogą mieć istotny wpływ na skuteczne postępowanie dochodzeniowe;
- b) uzyskaną informację przekazać – natychmiast Dyżurnemu **Komendy Powiatowej Policji w Płońsku ul. 1-go maj 3 tel. 662-15-00 lub 997 /kom.112 /**, a następnie za pośrednictwem dostępnych środków łączności powiadomić Dyrektora Szkoły lub osobę zastępującą, podając treść informacji oraz miejsce, czas i źródło jej uzyskania;
- c) w przypadku otrzymania informacji po godzinach pracy, przekazać uzyskane informacje **Dyżurnemu Komendy Powiatowej Policji w Płońsku ul. 1-go maja 3 tel. 662-15-00 lub 997 kom 112/** oraz Dyrektora Szkoły lub osobie zastępującej i postępować zgodnie z ich wytycznymi.

2. Otrzymanie / podłożenie / listu, paczki, itp. Przesyłki niewiadomego pochodzenia:

A. IDENTYFIKACJA PODEJRZANEJ PRZESYŁKI:

/ niektóre cechy mogące wzbudzić podejrzenie /

1. Plamy oleju /cieczy/, podejrzany kolor lub zapach przesyłki.
2. Podejrzana waga /zbyt duża/.
3. Skrawki folii aluminiowej, kawałki kabli lub drutu wystające z przesyłki.
4. Odgłos „tykania” np. mechanizmu budzika stosowanego jako zapalnik.
5. Dopiski na kopercie, takie jak np. „poufne”, „tajne”, „do rąk własnych”.
6. Intuicyjnie, gdy przesyłka sprawia wrażenie podejrzanej.

B. GDY PRZESYŁKA SPRAWIA WRAŻENIE PODEJRZANEJ NALEŻY:

1. Starać się zapanować nad emocjami i nie wzbudzać paniki.
2. Nie potrząsać i nie otwierać przesyłki.
3. Umieścić podejrzaną przesyłkę w plastikowej torbie /reklamówce/ lub innym szczelnym pojemniku. W przypadku ich braku, przykryć przesyłkę czymkolwiek /folią, papierem, ubraniem / i nie odkrywać,
4. Opuścić pomieszczenie, zamknąć drzwi i uniemożliwić wejście innym osobom.

C. GDY PROSZEK SIĘ WYSYPIE:

1. Nie zgarniać, nie zdmuchiwać proszku i natychmiast przykryć rozsypaną substancję tym co jest „pod ręką”.
2. Nie usuwać nakrycia do chwili przybycia odpowiednich służb.
3. Opuścić pomieszczenie, zamknąć drzwi i uniemożliwić wejście innym osobom.

W przypadku bezpośredniego kontaktu wierzchniego ubrania z podejrzaną substancją należy je zdjąć, umieścić w plastikowej torbie lub innym szczelnie zamkniętym pojemniku i przekazać odpowiednim służbom.

Jeżeli jest to możliwe, sporządzić listę osób, które miały lub mogły mieć kontakt z podejrzaną substancją.

D. KIEDY SUBSTANCJA ZOSTANIE ROZPYLONA W POSTACI AEROZOLU:

np.- wybuch niewielkiej przesyłki,

- przedostanie się substancji do systemu wentylacji,
- otrzymanie ostrzeżenia o prawdopodobnym skażeniu należy:

➤ Wyłączyć wszystkie instalacje wentylacyjne i klimatyzacyjne.

- Natychmiast opuścić zagrożony obszar.
- Zamknąć drzwi i uniemożliwić wejście innym osobom.
- Sporządzić listę osób mających lub mogących mieć styczność z rozpyloną substancją, celem przekazania jej osobom kierującym akcją ratowniczą.

Powiadomić Policję o zaistniałym zdarzeniu / wykryciu / podejrzanym przesyłce, proszku /rozpyleniu substancji/ *tel.662-15-00 lub 997 / kom.112 /*

3. Uwagi na temat terroryzmu.

Podstawowym celem terroryzmu jest wywołanie psychozy strachu. Posiadając właściwą informację i znając podstawowe zasady przygotowania na wypadek aktu terroru, można się obronić. Różne wypadki mogą czasami przypominać atak terrorystyczny lub odwrotnie. W obu sytuacjach postępowanie jest podobne:

- poznaj fakty i zachowuj się odpowiedzialnie,
- zapoznaj się z faktami dotyczącymi danej sytuacji i myśl krytycznie,
- potwierdź raporty opierając się na różnych źródłach informacji,
- nie rozgłaszaj plotek,
- nie przyjmuj paczek od obcych ani nie pozostawiaj bagażu lub toreb bez opieki w miejscach publicznych.

Jak postępować w przypadku otrzymania przesyłki niewiadomego pochodzenia. Paczka lub list mogą budzić podejrzenia, jeżeli w ich wyglądzie zauważysz więcej niż jedną z wymienionych cech:

- ręcznie pisany lub niewyraźnie wydrukowany adres, nieprawidłowo użyte tytuły lub tytuły bez nazwiska albo błędy w prostych wyrazach,
- list zaadresowany do kogoś, kto w tym miejscu już nie mieszka lub nie jest zaadresowany do konkretnej osoby,
- podejrzanym adres zwrotny lub jego brak,
- naniesione uwagi w rodzaju: „*Do rąk własnych*”, „*Tajne*”, „*Nie prześwietlać!*”,
- zbyt duża ilość znaczków,
- ślady proszku na zewnątrz,
- waga nie pasująca do rozmiarów, krzywy lub nietypowy kształt,
- nietypowa ilość taśmy klejącej na przesyłce,
- nieprzyjemny zapach, przebarwienia lub tłuste plamy.

W przypadku otrzymania podejrzonej paczki lub koperty:

- nie otwieraj tej przesyłki,
- połóż przesyłkę – najlepiej na stabilnej powierzchni,
- umieść tę przesyłkę w nieprzepuszczającym powietrza pojemniku lub plastikowym worku, szczelnie zamknij i zaklej taśmą,
- paczki nie należy przemieszczać, należy pozostawić ją na miejscu,
- jeżeli dotykałeś przesyłkę, umyj ręce wodą i mydłem,
- zrób listę osób obecnych w pomieszczeniu w chwili odkrycia podejrzonej przesyłki i przekaz ją odpowiednim władzom,
- jeżeli uważasz, że zostałeś skażony, nie oddalaj się od miejsca zdarzenia.

W przypadku, gdy podejrzana przesyłka została otwarta i zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie stałej (pył, kawałki, blok, galareta, piana, lub inną) lub płynnej:

- możliwie nie ruszaj tej zawartości: nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj, nie wachaj, nie powoduj ruchu powietrza w pomieszczeniu (wyłącz system wentylacji i klimatyzacji, zamknij okna),
- całą zawartość umieść w szczelnym pojemniku lub worku plastikowym,
- zamknij go i zaklej taśmą lub plastrem,
- dokładnie umyj ręce,
- zaklejony pojemnik lub worek umieść w drugim worku, zamknij go i zaklej,
- ponownie umyj ręce,
- w przypadku braku odpowiednich opakowań, unikaj poruszania i przemieszczania przesyłki,

Jak postępować w przypadku otrzymania ostrzeżenia o bombie?

Rozmowę należy prowadzić spokojnie i uprzejmie. Zadaj telefonującej osobie jak najwięcej następujących pytań:

- Kiedy bomba eksploduje?
- Gdzie znajduje się bomba w tej chwili?
- Jak bomba wygląda?
- Jaki jest to rodzaj bomby?
- Skąd dzwonisz?
- Dlaczego podłożyłeś bombę?
- Jakie warunki muszą być spełnione, by nie doszło do wybuchu bomby

Zgłaszającemu należy uświadomić możliwość spowodowania śmierci lub zranienia osób postronnych w wyniku wybuchu. Trzymaj osobę telefonującą jak najdłużej na linii i spróbuj spisać lub nagrać waszą rozmowę. Przysłuchuj się uważnie głosowi rozmówcy i dźwiękom w tle. Zapisz dokładną godzinę, treść

i czas trwania rozmowy. Po odłożeniu słuchawki natychmiast przekaz uzyskać informacje **Dyżurnemu Komendy Powiatowej Policji w Płońsku ul. 1-go maja 3 tel. 662-15-00 lub 997 kom 112** oraz powiadom Dyrektora Szkoły lub osobę zastępującą. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń. Ścisłe przestrzeganie tych zaleceń pozwoli zwiększyć Twoje bezpieczeństwo, Twoich znajomych i bliskich.

IV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKACH WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ:

1. SKAŻENIA PROMIENIOTWÓRCZE.

Po usłyszeniu sygnału o zagrożeniu należy:

- wyłączyć wentylację i klimatyzację,
- zamknąć okna i drzwi a jeżeli jest możliwość to uszczelnić,
- nie wychodzić z obiektu,
- włączyć RADIO, nastawić na stacje lokalne i wysłuchać komunikatów,
- wykorzystać w miarę możliwości podpiwniczenie na zbiorowe ukrycie pracowników,

2. SKAŻENIA NIEBEZPIECZNYMI SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI /NSCH/:

Po usłyszeniu sygnału o zagrożeniu należy:

- wyłączyć instalację wentylacyjną i klimatyzację,
- zabezpieczyć stanowiska pracy i wyłączyć urządzenia,
- w przypadku ogłoszenia ewakuacji postępować zgodnie z instrukcją i poleceniami przełożonych,
- jeśli zostałeś skażony, skórę zmyć obficie wodą z mydłem,
- porażone oczy przemywać zimną wodą i oczekiwać na pomoc lekarską.

Uwaga: w przypadku skażenia:

CHLOREM - przenieść pracowników na I piętro i być przygotowanym do uszczelnienia w pomieszczeniach otworów okiennych.

AMONIAKIEM- przenieść pracowników do podpiwniczenia, uszczelnić otwory ścienne.

3. KATASTROFY BUDOWLANE, DZIAŁANIE SIŁ PRZYRODY, EPIDEMIE I INNE ZDARZENIA :

Po usłyszeniu sygnału o zagrożeniu należy:

- podjąć działania w zależności od rodzaju zagrożenia,
- w miarę możliwości ewakuować się poza strefę zagrożenia,
- włączyć RADIO, nastawić na stacje lokalne i wysłuchać komunikatów,
- postępować zgodnie z poleceniami przełożonych i komunikatów z Centrum Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności lub innych ośrodków decyzyjnych.

V. OBOWIĄZKI KIEROWNICTWA I PRACOWNIKÓW.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu szkoły, **decyzję o ewakuacji podejmuje Dyrektor.**

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informację o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu (kondygnacji, budynku itp.), a także musi określać drogi i kierunki.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy:

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanego odcinka o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji. Do powiadomienia można wykorzystać środki łączności wewnętrznej, o ile występują w obiekcie.
2. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup dzieci lub młodzieży, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Odpowiedzialność za grupy dzieci lub młodzieży należy powierzyć osobom, prowadzącym w danym czasie zajęcia z poszczególnymi grupami.
3. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się,

natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

4. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, strumienie ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów. O koncentracji osób ewakuowanych poza strefami zagrożonymi pożarem decyduje kierujący akcją ewakuacyjną.

UWAGA: do ewakuacji ludzi nie wolno używać dźwigów osobowych (wind).

5. Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystywaniu wózków bądź przenosić na rękach
6. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków, ewakuować z wewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
7. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
8. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystywać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
9. Po zakończeniu ewakuacji, tj. opuszczenia budynku ośrodka, czy zagrożonej strefy, opiekun danej grupy osób, zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom

ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzanie pomieszczeń budynku.

10. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.

W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonywać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach (maksymalna ilość uczniów, przebywanie dzieci z najmłodszych grup wiekowych).

Dokonując oceny należy przewidzieć rozwiązania eliminujące wystąpienie paniki wśród ewakuowanych grup. **Za przeprowadzenie oceny odpowiedzialność ponosi Dyrektor Szkoły.**

Zgodnie z § 13 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz.U. z 2006 r. nr 80, poz. 563/ co najmniej raz na 2 lata należy przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji dzieci i młodzieży. Umożliwi to określenie czasu niezbędnego do opuszczenia budynku, w razie konieczności przeprowadzenia ewakuacji, wynikającej z powstania pożaru czy innego zagrożenia, np. podłożenia ładunku wybuchowego.

O planowanym terminie sprawdzenia warunków ewakuacji, należy powiadomić właściwą terenowo Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej.

Współdziałanie z profesjonalnymi służbami ratowniczymi:

1. Dyrektor Szkoły kierujący akcją /osoba zastępująca/ zapoznaje przybyłego na miejsce dowódcę sił ratowniczych z posiadanymi informacjami /aktualną sytuacją/ o zagrożeniu i podjętymi działaniami.
2. Dyrektor Szkoły kierujący akcją /osoba zastępująca/, towarzyszy przybyłemu na miejsce akcji dowódcy sił ratowniczych, udzielając niezbędnych informacji w celu dokładnego zapoznania z sytuacją.
3. Wszystkie osoby pozostające w budynku bezwzględnie podporządkowują się

poleceniom kierującego akcją ratunkową.

Postanowienia końcowe:

1. O ustąpieniu zagrożenia dowódca kierujący akcją ratunkową powiadamia Dyrektora /osobę zastępującą/.
2. Na podstawie otrzymanych informacji, Dyrektor /osoba zastępująca/ podejmuje decyzję o przystąpieniu pracowników do dalszej działalności służbowej, itp.
3. Z przebiegu akcji wyznaczony przez Dyrektora zespół sporządza sprawozdanie, /notatkę służbową/ oraz przedstawia wnioski i propozycje.

VI. WYKAZ TELEFONÓW SŁUŻB RATOWNICZYCH I MIEJSKICH POWIADAMIANYCH W SYTUACJI WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ

1. Klęski żywiołowej:

a) Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998,

2. Skażenia:

a) niebezpiecznymi substancjami chemicznymi

Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998

b) promieniotwórcze

➤ Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998

➤ Krajowy Punkt Kontaktowy Centralnego Laboratorium
Ochrony Radiologicznej Służba Awaryjna Prezesa
Państwowej Agencji Atomistyki tel. 022 811-00-11

c) epidemiologiczne

➤ Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998

➤ Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna,
ul. Sienkiewicza 7a tel. 662-28-39

1. Katastrofy budowlane i komunikacyjne:

a) Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998

b) Pogotowie ratunkowe tel. 662-23-09 lub 999,

c) Komenda Powiatowa Policji tel. 662-15-00 lub 997,

2. Pożary:

a) Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998,

3. Wybuch gazu:

- a) Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998,
- b) Pogotowie gazowe tel. 662-77-58 lub 992,

6. Innych nieprzewidzianych zagrożeń:

- Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej tel. 998 , 662-27-16
- Pogotowie Ratunkowe tel. 999, 662-23-09
- Komenda Rejonowa Policji tel. 997, 662-15-00

Pogotowia:

- Ciepłownicze tel. 67-92-279
- Energetyczne tel. 991
- Wodno-Kanalizacyjne tel. 67-91-114

Uwaga !!! Telefon alarmowy powiadamiania o zagrożeniach w sieci telefonii komórkowej - nr 112 wybierany z telefonów komórkowych łączy z Dyżurnym Komendy Powiatowej Policji, wybierany z telefonów stacjonarnych łączy z Powiatowym Stanowiskiem Kierowania Państwowej Straży Pożarnej.

VII. EWAKUACJA LUDZI I POJĘCIA Z NIĄ ZWIĄZANE

Wiele zdarzeń i sytuacji stwarza zagrożenie zdrowia i życia człowieka. Pożar, zamach terrorystyczny, wypadek komunikacyjny, uwolnienie do otoczenia toksycznych związków chemicznych, katastrofa budowlana lub działanie sił natury mogą wymusić ewakuację. Umiejętność znalezienia się w takiej nietypowej sytuacji stwarzającej zagrożenie, prawidłowa ocena skali zjawiska i znajomość sposobów przeciwdziałania decyduje w większości przypadków o bezpieczeństwie obywateli. Im szybciej uda się ocenić zagrożenie tym łatwiej jest podjąć prawidłową decyzję o ewakuacji, właściwie wybrać drogę ewakuacji i zwiększyć szansę na przeżycie. Szybkość ewakuacji z budynku lub terenu zagrożonego, znajomość jego układu komunikacyjnego, ilość próbnych ewakuacji, umiejętność odczytania oznakowania dróg ewakuacyjnych, wykorzystanie zarejestrowanych w pamięci informacji, znajomość sygnałów oznajmiających o konieczności ewakuacji pozwalają

działać odruchowo, zwiększając tym samym szansę na wyjście cało z opresji. Ważna jest umiejętność opanowania emocji, nie ulegania panice, współdziałania z innymi osobami opuszczającymi budynek lub teren. Aktywna współpraca z ratownikami znacznie przyspiesza ewakuację.

EWAKUACJA to:

- zorganizowany sposób opuszczenia pomieszczeń, budynków lub terenów zagrożonych przez pożar lub inne niebezpieczne zdarzenie, które zaistniało lub może zaistnieć,
- uporządkowany ruch osób do miejsca bezpiecznego w przypadku pożaru lub innego niebezpieczeństwa.

Kiedy przeprowadzamy ewakuację ? – gdy uznamy, że dalsze przebywanie w budynku lub na terenie zagraża naszemu życiu i zdrowiu. Ewakuację ludzi z miejsca zagrożonego wymuszają określone sytuacje, które odbierane są przez osoby przebywające w tym miejscu jako stwarzające dla nich bezpośrednie zagrożenie. W trosce o swoje bezpieczeństwo ludzie oddalają się w miejsca gdzie nie będą czuli się zagrożeni. Istotne jest, aby czas ewakuacji był jak najkrótszy, ruch ludzi uporządkowany, bez spiętrzeń i zahamowań stwarzających dodatkowe utrudnienia i zagrożenia. Ewakuacja ludzi odbywa się w trzech etapach:

- pierwszy etap związany jest z poruszaniem się ludzi w pomieszczeniach w kierunku drzwi ewakuacyjnych, tzw. przejście,
- drugi etap związany jest z poruszaniem się ludzi po drogach ewakuacyjnych do wyjścia ewakuacyjnego końcowego, tzw. dojście,
- trzeci etap to wyjście na zewnątrz budynku i rozproszenie się ludzi lub przemieszczenie się do miejsca zbiórki.

Zakres ewakuacji bywa różny. Czasem sprowadza się do wyniesienia lub wyprowadzenia kilku osób, innym zaś razem trzeba ewakuować wszystkie osoby znajdujące się w obiekcie oraz kosztowniejszy sprzęt i urządzenia, jak i dokumentację.

Są to zadania bardzo złożone, trudne i odpowiedzialne, a przy tym wymagające bezwzględnie ścisłego współdziałania kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą z Państwowej Straży Pożarnej i osób (personelu) w danym obiekcie.

W sytuacji, gdy spokój i porządek, do którego przywykli, zostaje nagle zakłócony takimi wydarzeniami, jak np. pożar, rodzi się wśród ludzi psychoza lęku o własne bezpieczeństwo. Psychozę tę potęguje poczucie bezradności i brak oparcia w osobach, które znalazły się w takiej samej sytuacji.

W obliczu bezpośredniego niebezpieczeństwa, które występuje w wypadku pożaru, podjęcie jakiegokolwiek akcji ratowniczo-gaśniczej jest zwykle niemożliwe bez jednoczesnego ewakuowania zagrożonych osób. Jednak akcja ratowniczo-gaśnicza musi być podjęta przez personel obiektu jeszcze przed przybyciem straży pożarnej, gdyż każda zwłoka utrudnia bądź uniemożliwia ratowanie zagrożonych osób.

Bezpośrednie zagrożenia życia ludzkiego wynika z działania na żywy organizm wysokiej temperatury pożaru (ok. 800⁰C). Dodatkowe niebezpieczeństwo stwarzają dym, gazy spalinowe i tlenek węgla, wydzielający się m. in. przy spalaniu materiałów stanowiących wykończenie lub wyposażenie pomieszczeń. Nieznaczne nawet zadymienie pomieszczeń wyklucza przebywanie w nich osób, a ponadto działa ujemnie na psychikę człowieka i potęguje groźbę niebezpieczeństwa. Należy pamiętać, że przebywanie około 15 minut w pomieszczeniu, gdzie stężenie tlenku węgla wynosi 0,2 mg/l powietrza prowadzi do groźnych zatruc (dopuszczalne stężenie wynosi ok. 0,03 mg/l).

Ewakuacja polega na:

- przygotowaniu osób do opuszczenia pomieszczeń, informując ich krótko o zaistniałej sytuacji, kierunku i sposobie opuszczania pomieszczeń,
- wyprowadzaniu osób, pojedynczo lub w grupach, i udawanie się z nimi do wyznaczonych miejsc ewakuacji,
- wynoszeniu osób niezdolnych do samodzielnego chodzenia, stosując nosze, koce itp.,
- ratowaniu osób przy użyciu drabin mechanicznych lub przystawnych, po których zagrożone osoby będą wynoszone przez strażaków,
- zapewnieniu ewakuowanym osobom opieki i pomocy lekarskiej.

Ewakuacja w swoim założeniu jest działaniem zorganizowanym, dlatego też znajomość zasad oraz wyrobienie umiejętności praktycznych jest podstawowym problemem bezpieczeństwa. W sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia, postępowanie pracowników powinno być pozbawione cech improwizacji, przypadkowości i paniki. W sytuacji stresu spowodowanego nagłym, niebezpiecznym zdarzeniem (pożar, wybuch) zostaje znacznie upośledzona zdolność racjonalnego działania, dlatego działania pracowników do czasu przybycia jednostek ochrony przeciwpożarowej powinny odbywać się w/g pewnych, ustalonych wcześniej schematów.

Decyzję o ewakuacji podejmuje osoba kierująca daną instytucją, urzędem, a w czasie jego nieobecności - osoba wyznaczona posiadająca odpowiednie predyspozycje do kierowania grupami osób.

Powiadomienie o pożarze powinno mieć charakter stanowczy, lecz nie wzbudzający paniki. Należy używać przykładowych określeń:

- "Ogłasza się alarm pożarowy - wszystkie osoby przystępują do ewakuacji",
- "Kierować się do wyjść ewakuacyjnych"; itp.

Po zakończeniu ewakuacji dokonujemy kontroli na poszczególnych kondygnacjach budynku – czy wszyscy opuścili pomieszczenia a następnie udajemy się na miejsce zapasowe ewakuowanych. Tam z kolei razem z innymi sprawdzamy stan osobowy na podstawie ewidencji, samopoczucie ewakuowanych i jeżeli jest to konieczne udzielamy pierwszej pomocy medycznej. O zakończeniu ewakuacji należy zameldować kierownikowi danego urzędu.

Rozpoczęcie ewakuacji urządzeń, sprzętu, aparatury i dokumentacji nie może nastąpić przed zakończeniem ewakuacji osób, ponieważ przy wynoszeniu sprzętu i urządzeń może zaistnieć przypadek zablokowania nimi dróg ewakuacji, co ograniczy lub wręcz uniemożliwi dalszą ewakuację.

Ewakuacja mienia nie może być przeprowadzona kosztem zaangażowania sił i środków niezbędnych do ewakuacji osób. Pociąga to za sobą również konieczność wyznaczenia dodatkowej osoby odpowiedzialnej za przebieg ewakuacji mienia i odpowiednie jego zabezpieczenie.

Osoby, które jako pierwsze udają się do wyjść ewakuacyjnych i zauważyły, że na przejściach znajdują się przedmioty utrudniające poruszanie się, obowiązane są odsunąć je pod ścianę, aby umożliwić niezakłócony przebieg ewakuacji.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi należy stosować się do następujących zasad:

- 1) osoby znajdujące się na korytarzu poruszają się szybkim krokiem w wyznaczonym kierunku, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
- 2) nie wolno zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
- 3) nie wolno podejmować prób przyspieszania wychodzenia przez popychanie, wyprzedzanie, wydawanie okrzyków itp.,
- 4) osoby sprawne fizycznie powinny pomagać osobom, które z jakichkolwiek przyczyn mają ograniczoną zdolność poruszania się,
- 5) w czasie trwania ewakuacji wszystkie osoby obowiązane są do

zachowania ciszy i spokoju. Umożliwi to osobom kierującym i nadzorującym akcją wydawanie ustnych poleceń dotyczących korygowania kierunków i przebiegu ewakuacji.

VIII. CEL I ZAMIAR PROWADZENIA DORAŻNEJ EWAKUACJI.

Celem dorażnej ewakuacji jest ochrona życia i zdrowia pracowników oraz uczniów szkoły, a także zabezpieczenie mienia w sytuacji zagrożenia.

Ewakuacja dorażna polega na zorganizowanym natychmiastowym przemieszczeniu pracowników i uczniów z terenu budynku /zagrożonych stref/ do rejonu bezpiecznego, wcześniej zaplanowanego, znajdującego się poza siedzibą ośrodka, a następnie na polecenie przełożonych ewakuowanie mienia i innego ważnego sprzętu z obiektu.

Główny wysiłek podczas prowadzenia ewakuacji należy skupić na zorganizowanym, i bezpiecznym przemieszczeniu pracowników i uczniów wyjściami ewakuacyjnymi do miejsca ewakuacji, zgodnie z ustalonym planem.

Decyzję o dorażnej ewakuacji pracowników i uczniów z obiektu szkoły podejmuje Dyrektor /osoba zastępująca/.

Po usłyszeniu ogłoszenia o dorażnej ewakuacji z obiektu (zapowiedz ustna przez wytypowanego pracownika) należy natychmiast przerwać pracę, osoby czasowo przebywające w obiekcie skierować do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego prowadzącego poza teren szkoły, a pracowników skierować do rejonu dorażnej ewakuacji zgodnie ze schematem załączonym do niniejszego opracowania. Wychowawcy /lub osoby ich zastępujące/ kierujący jej przebiegiem, czuwają nad porządkiem, przeciwdziałają powstawaniu paniki i innych niebezpiecznych zdarzeń.

W zależności od rodzaju zagrożenia podczas prowadzenia ewakuacji osób i mienia, pracownicy szkoły obowiązani są ściśle współdziałać z profesjonalnymi siłami ratowniczymi biorącymi udział w akcji ratunkowej.

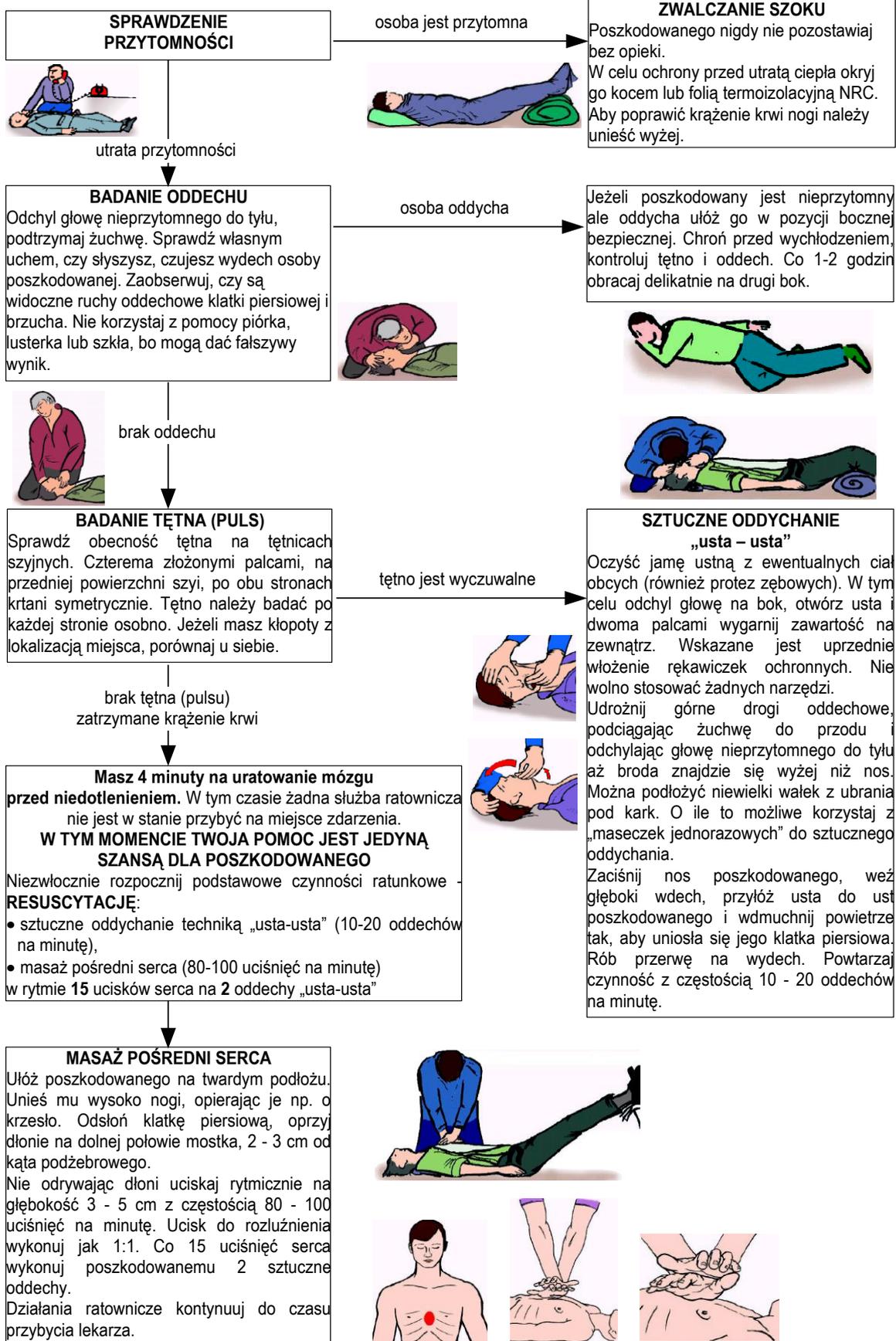
IX. INSTRUKCJA UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY PRZEDMEDYCZNEJ POSZKODOWANYM

Zatrucia gazami i trującymi parami.

Poszkodowanych na skutek wchłonięcia przez drogi oddechowe trujących gazów i par, dymów itp. należy natychmiast wynieść z zatrutego pomieszczenia na świeże powietrze, rozluźnić wszystkie części ubrania i przykryć kocami przed utratą ciepła i nadmiernym oziębieniem ciała. Wstrzymanie oddechu następuje przy zatruciach tlenkiem węgla, siarkowodorem, cyjanowodorem, benzenem i innymi węglowodorami aromatycznymi i pochodnymi, które działają bezpośrednio na ośrodkowy układ nerwowy i działają dusząco, przez zahamowanie dostawy tlenu z płuc do tkanek. Należy zastosować sztuczne oddychanie w użyciu worka Ambu, w trosce o własne bezpieczeństwo nie wolno stosować bezpośredniej metody usta-usta.

- w przypadku zatrucia przez przewód pokarmowy, podstawowym zabiegiem jest wywołanie wymiotów (z wyjątkiem połknięcia substancji żrących – kwasy, ługi i u chorych nieprzytomnych) przez podanie do wypicia 3-4 szklanek słonej wody (kopiasta łyżka soli kuchennej na 1 szklankę wody) i następnie podrażnienia tylnej ściany gardła palcem.
- w przypadku zatrucia przez skórę środkami takimi jak etylina i jej pochodne, nitrobenzen, należy skórę zmywać bieżącą wodą, bez użycia gąbki tak, aby strumień wody ze spłukaną trucizną nie skaził zdrowych części ciała.
- oparzone oczy spłukujemy strumieniem letniej wody jak podano przy ciałach obcych w oku. Przy oparzeniach wapnem niegaszonym należy przed płukaniem mechanicznie usunąć wszystkie grudki wapna. We wszystkich przypadkach zatruc, poszkodowanych należy skierować do przychodni specjalistycznych.

Badanie przytomności, oddechu, tętna oraz masaż pośredni serca.

Układanie w pozycji bocznej bezpiecznej.

Przed ułożeniem osoby nieprzytomnej na boku w pozycji bezpiecznej, należy wykluczyć uraz kręgosłupa szyjnego. Możesz to ocenić według przyczyny wypadku.

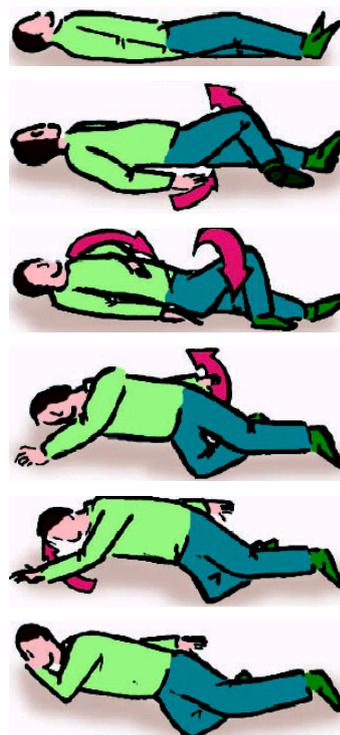
U leżącego na plecach, zegnij nogę w kolanie. Posługując się nogą jak dźwignią odchyl biodro. Pod pośladek i plecy wsuń ramię i dłoń.

Chwyć za drugie ramię i biodro i obróć poszkodowanego na bok.

U leżącego na boku, „dolne” ramię wysuń za plecy. W ten sposób ustabilizujesz pozycję ciała.

Odchyl głowę, i podłóż pod twarz dłoń „górnej” ręki.

Nie pozostawiaj poszkodowanego bez opieki. Chron go przed wychłodzeniem. Kontroluj tętno i oddychanie. Co 1 - 2 godziny obracaj delikatnie na drugi bok.

Urazy głowy i klatki piersiowej.

Osobę przytomną z **raną głowy** ułóż w pozycji półsiedzącej podpartej. Ranę osłoń jałową gazą. Nie wolno uciskać rany, ponieważ grozi to uszkodzeniem mózgu.

Osobę z **raną klatki piersiowej** ułóż w pozycji półsiedzącej podpartej. Ranę przykryj jałową gazą i uciśnij. Opatrunek dodatkowo przykryj folią, której brzegi dokładnie uszczelnij plastrem. Zapobiega to ewentualnej odmie płucnowej.

Urazy brzucha.

Poszkodowanego z **raną brzucha** ułóż na plecach, z nieznacznie ugiętymi nogami, aby zmniejszyć napięcie mięśni ścian brzucha, ranę przykryj dużym jałowym opatrunkiem z gazy lub chusty trójkątnej. Nie należy uciskać rany, nawet gdyby doszło do wytrzewienia.

Wstrząs.

Poszkodowanego **we wstrząsie** nigdy nie pozostawiaj bez opieki. Chron go przed utratą ciepła; okryj kocem lub folią termoizolacyjną NRC. Aby poprawić krążenie krwi unieś mu wyżej nogi.

Opatrywanie zwichnięć i złamań.

Złamaną kończynę górną należy unieruchomić przywiązując ją do klatki piersiowej np. połą bluzy, koszuli. Złamaną nogę należy unieruchomić wiążąc z drugą zdrową nogą za pomocą bandaża lub chusty.

Uraz kręgosłupa.

Podejrzewając złamanie kręgosłupa unikaj przenoszenia poszkodowanego. Ustabilizuj głowę wałkami z ubrania. Nogi zwiąż razem ze sobą. Pamiętaj, że o ile to możliwe, transport poszkodowanego powinien się odbywać po usztywnieniu kręgosłupa szyjnego kołnierzem usztywniającym.

Opatrywanie rany urazowej.

Zranioną kończynę powinieneś unieść powyżej poziomu serca.

Ranę powinieneś ucisnąć opatrunkiem z gazy tak, aby zatamować krwotok. Pamiętaj o używaniu rękawiczek ochronnych.

Opatrunek z gazy silnie przywiąż bandażem lub chustą trójkątną.

Jeżeli opatrunek przekrwawia, na pierwszą warstwę możesz przyłożyć watek z bandaża lub gazy i silnie dowieźć następnym bandażem.

Ciało obce w ranie.

Jeżeli w ranie utkwiał jakiś kawałek metalu, drewna, szkła (ciało obce), **nie** wyciągaj ani **nie** wyrwij go z rany.

Ostrze, na którym obkurczyły się mięśnie, może tkwić pomiędzy naczyniami krwionośnymi i nerwami. Wyrwanie go grozi silnym krwotokiem i uszkodzeniem nerwów.

Wokół ciała obcego ułóż gazę jałową, rolki bandaża, tak aby stabilizować, a nie przemieszczać go w ranie. Dociskając brzegi rany zatamuj krwotok.

Opatrunek z gazy umocuj delikatnie bandażem lub chustą trójkątną. Stabilizuj zranioną część ciała.

Amputacja urazowa.

W razie amputacji urazowej **zachowaj spokój**. Unieś zranioną kończynę wyżej poziomu serca. Poniżej rany zaciśnij opaskę uciskową z taśmy, chusty trójkątnej.

Na ranę połóż gruby opatrunek z gazy sterylnej i mocno docisnij bandażem. Opaskę uciskową powinieneś rozluźniać raz na godzinę, żeby nie doszło do martwicy tkanek.

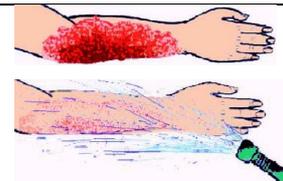

Amputowane części ciała umieść w plastikowym worku, a ten w następnym worku z wodą z lodem. Tak zabezpieczone części ciała być może uda się jeszcze replantować.

Oparzenia termiczne.

- Płonącą odzież należy ugasić wodą lub kocem gaśniczym.
- Oparzenia natychmiast **schłodzić zimną wodą**.
- Nie dotykać palcami ran powstałych w wyniku poparzenia.
- Nie stosować żadnych maści, żelów, olejów, zasypek.
- Nie przekłuwać pęcherzy ze względu na niebezpieczeństwo infekcji.
- Nadpalone ubranie można delikatnie usunąć tylko z miejsc gdzie nie przylega ono do skóry.
- Nie opatrywać oparzeń twarzy i oczu (po źle zrobionym opatrunku mogą pozostać blizny).
- W razie mniejszych oparzeń uszkodzone części ciała zanurzyć na około 15 minut do zimnej wody aż ból osłabnie.
- W przypadku większych oparzeń nałożyć na ranę poparzeniowy sterylny opatrunek.
- Jeśli poszkodowany jest przytomny daj mu dużo płynów do picia: osłodzoną herbatę, sok owocowy, wodę z 2 łyżeczkami soli na litr.
- Osoby nieprzytomne ułożyć w pozycji bocznej bezpiecznej. Niczego nie podawać do picia.

Porażenie prądem elektrycznym.

- **Wyłącz prąd!**

Jeżeli nie jest to możliwe, **odsuń poszkodowanego od źródła prądu** przy pomocy przedmiotu nie przewodzącego prąd.

Może to być kij, zwinięta gazeta, buty na gumowej podeszwie lub odciągnij go za odzież. Przedmiot ten musi być suchy.

Nigdy nie dotykaj poszkodowanego zanim nie odetniesz źródła prądu.

- Udziel pierwszej pomocy.

Sprawdź czy poszkodowany jest przytomny, czy oddycha, czy ma wyczuwalne tętno.

W zależności od stanu poszkodowanego podejmij czynności ratunkowe.

Zasady postępowania w przypadku poszczególnych rodzajów obrażeń.

Tamowanie krwotoków.

W przypadku nacięcia lub przebicia naczyń krwionośnych **kończyn górnych i dolnych** należy zranioną kończynę podnieść do góry, na ranę przyłożyć wyjałowiony opatrunek i mocno przyciskać przez 4-5 minut, nie dotykając rany palcami. Kiedy krwawienie nie ustaje, należy na ranę założyć opatrunek uciskowy, to znaczy na już istniejący opatrunek przyłożyć nierozwiniętą rolkę bandaża i całość mocno obandażować.

W przypadku krwotoku z nosa: poszkodowanego należy posadzić, pochyliwszy go do przodu, rozpiąć kołnierz ubrania, na kark nałożyć okład z zimnej wody i uciskać nos palcami przez 5-10 minut bez przerwy.

W przypadku krwotoku z głowy, szyi i tułowia: stosuje się tylko ucisk palcami miejsca krwawiącego poprzez jałowy gazik. Osoby przeszkolone w ratownictwie medycznym mogą zastosować ucisk punktów uciskowych na tętnicach doprowadzających krew do obszaru krwawienia.

Złamanie kości.

Złamanie kości czaszki: na skutek upadku na głowę lub uderzenia w głowę, często z towarzyszącym urazem mózgowo-czaszkowym. Objawy: różnie długa utrata przytomności, brak kontaktu logicznego, krwawienie z uszu, nosa i ust, trudności w oddychaniu. Postępowanie: zapewnić poszkodowanemu spokój, ułożyć w pozycji półleżącej, to znaczy z niewielkim uniesieniem głowy i tułowia.

Złamanie kręgosłupa. Zawsze podejrzewa się przy upadku z wysokości, zmiążdżeniu tułowia. Objawy: silny ból w kręgosłupie, niemożność poruszania palcami rąk i nóg, trudności w oddychaniu. Postępowanie: nie ruszać poszkodowanego niepotrzebnie! W przypadku konieczności przeniesienia pod poszkodowanego od strony głowy albo nóg podsunąć deskę o długości większej niż poszkodowany, tak aby przy przenoszeniu nie nastąpiło przeginięcie tułowia i uszkodzenia rdzenia kręgowego.

Złamanie obojczyka objawia się bólem i znacznym obrzękiem w okolicach obojczyka. Włożyć pod pachę poduszkę z waty, zgąć rękę w łokciu pod kątem prostym, zawiesić na temblaku zrobionym z chusty i na uszkodzone miejsce nałożyć zimny okład.

Złamanie żeber objawia się silnym bólem przy oddychaniu, kaszlu, kichaniu i przy ruchach. Postępowanie: ułożyć poszkodowanego na płaskim podłożu na chorym boku.

Złamanie kości kończyn górnych i dolnych. Złamania kości dzielą się na zamknięte (bez przerwania skóry) i otwarte (z przerwaniem skóry). Każde złamanie należy unieruchomić deseczką, szyną lub przywiązując kończynę górną do tułowia, a dolną do zdrowej dolnej. W przypadku kończyny górnej przed unieruchomieniem należy ułożyć ją w pozycji zgiętej w łokciu. Długość szyny dobiera się tak, aby unieruchomić dwa sąsiednie do miejsca złamania stawy, np. unieruchomienie złamanych kości przedramienia wymaga szyny od połowy ręki do połowy ramienia.

Uwaga: w przypadku złamań otwartych należy przed unieruchomieniem założyć opatrunek na ranę.

<u>Zwichnięcia, usuwanie ciał obcych z oka, bóle brzucha, udary i oparzenia ciepłe, odmrożenia, napad padaczkowy.</u>

Przy złamaniu i zwichnięciu palców u rąk należy przymocować deseczkę na szerokość dłoni, zabandażować. Długość deseczki powinna być od końca palców do przedramienia.

Skręcenia i zwichnięcia stawów. W tym przypadku należy unieruchomić staw i kości tworzące ten staw.

Usuwanie drobnych obcych ciał z oka. Przemyć oko czystą bieżącą wodą lub polewając wodą z naczynia z wysokości około 10 cm do kąćka przy nosie. Oczu nie wolno trzeć.

W przypadku obrażeń brzucha, omdleń, rażącej bledzi na twarzy i silnych bólów, należy natychmiast wezwać pogotowie ratunkowe w celu szybkiego przewiezienia poszkodowanego do szpitala, gdyż mogło zaistnieć uszkodzenie organów wewnętrznych (krwotok wewnętrzny). Do czasu przyjazdu pogotowia zapewnić poszkodowanemu spokój, nie podawać niczego doustnie i ułożyć w pozycji na wznak z podgiętymi kolanami (kolana muszą się opierać o podłożony wałek lub tym podobny przedmiot).

Oparzenia ciepłe: niezależnie od rozległości i głębokości oparzenia. Pomoc polega na jak najszybszym schłodzeniu miejsca oparzonego zimną wodą co najmniej 20 minut. Następnie należy nałożyć suchy jałowy opatrunek. Oparzeń nie wolno dotykać rękami ani smarować olejami, maściami, wazeliną itp. Pęcherzy nie wolno rozcinać, usuwać z rany ciał obcych, ani też zdierać części ubrań przylegających do ran. W takiej sytuacji należy obciąć odzież ostrymi nożyczkami wokoło miejsca przylegania, aby nie uszkodzić skóry i nie stworzyć możliwości zakażenia. Poszkodowanych z ciężkimi oparzeniami ciała szybko skierować do szpitala.

Udar cieplny: występuje w pomieszczeniach o bardzo wysokiej temperaturze i dużej wilgotności, tj. powyżej 40°C i wilgotności 85%. W tych warunkach występuje zamroczenie, utrata przytomności, wysoka gorączka, przyspieszone oddychanie, sine wargi. Postępowanie: chorego należy wynieść do pomieszczenia chłodniejszego, na głowę położyć zimny kompres.

Omdlenia: stanowią nagłą i krótką utratę przytomności, spowodowaną przejściowym niedokrwieniem mózgu. Objawy: zblednięcie, utrata przytomności i upadek na podłogę. Postępowanie: pozostawić omdlałego w pozycji leżącej, unieść nogi do góry. Osobie nieprzytomnej nie wolno podawać żadnych płynów (może się zachłysnąć). W przypadku wystąpienia innych dolegliwości, należy chorego skierować do szpitala.

Odmrożenia: występują w trzech stopniach, tj. od lekkich do ciężkich. Lekkie odmrożenia charakteryzują się uczuciem palenia i kłucia w miejscu odmrożenia, blednięciem i utratą czucia. W tym celu należy zastosować letnie kąpiele. Nie wolno rozcierać miejsc odmrożonych. Przy odmrożeniach II – go stopnia, miejsca odmrożenia są ciemnoczerwone lub sine, tworzą się pęcherze wypełnione przezroczystym płynem, których nie należy przekłuwać. Odmrożenia III – go stopnia są czerwonosine lub fioletowe i następuje obumarcie skóry, pozbawienie czucia i bólu. Postępowanie: przykryć miejsca odmrożone jałowym opatrunkiem i szybko przewieźć chorego do szpitala.

Napad padaczkowy (epilepsja): objawia się silnymi drgawkami ciała, utratą przytomności, pianą na ustach, samowolnym oddawaniem moczu. Chorego pozostawić w pozycji leżącej, podłożyć pod głowę koc lub inną miękką rzecz np. część garderoby, lub uklęknąć i przytrzymać głowę, aby nie uderzała w podłogę. Po napadzie pozostawić w spokoju.

X. UWAGI I WNIOSKI.

1. Na najbliższym szkoleniu wewnętrznym pracowników szkoły, należy:
 - zapoznać pracowników z ustaleniami niniejszej instrukcji ,
 - wyznaczyć osoby, które będą zastępować osoby funkcyjne wyznaczone do prowadzenia doraźnej ewakuacji - w trakcie ich nieobecności.
2. Zgodnie z art. 4 ust 2b Ustawy z dnia 34 sierpnia 1991r. - o ochronie przeciwpożarowej / Dz.U.2017 nr 0, poz. 736/

osoba prowadząca w urzędzie sprawy ochrony przeciwpożarowej powinna posiadać ukończone szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej organizowane w ośrodkach szkoleniowych Państwowej Straży Pożarnej.
3. § 28 ust. 1 rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów wprowadził obowiązek wyposażenia obiektów wyłącznie w takie gaśnice, które spełniają wymagania Polskich Norm wydanych od 1992r odpowiedników norm europejskich EN (PN-EN).
Oznacza to, że gaśnice ze zbiornikami wyprodukowanymi przed 1992r. powinny być wycofane z eksploatacji.
4. Badania okresowe instalacji użytkowych w obiekcie szkoły należy prowadzić zgodnie z wytycznymi zawartymi w punkcie 11 niniejszej instrukcji.

**Wzór oświadczenia o przeszkoleniu
w zakresie postępowania na wypadek pożaru.**

.....
Nazwa i adres zakładu

Raciąż, dnia.....

.....
imię i nazwisko pracownika

.....
stanowisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem zapoznany z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w obiekcie Zespołu Szkół w Raciążu, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów w miejscu pracy;
- 2) postępowania na wypadek pożaru;
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....
podpis prowadzącego szkolenie

.....
podpis składającego oświadczenie

Przyjęto do akt osobowych, dnia

ZEZWOLENIE NR
NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Miejsce pracy
(kondygnacja , pomieszczenie , instalacja)

2. Rodzaj pracy:

3. Czas pracy: dnia od godziny do godziny

4. Zagrożenie pożarowe / wybuchowe / w miejscu pracy

.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru / wybuchu /:

.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe

.....
b) bhp

.....
c) inne

.....
.....

7. Sposób wykonywania pracy:

.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac
niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

c) dokonanie analizy stężenia par ciecchy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:

Nazwisko i imię Wykonano. Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imięPrzyjąłem do wykonania. Podpis

UWAGA: niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu/ach/ od godziny

do godziny

(Zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8).

.....

wniosujący

.....

Przewodniczący Komisji

10. Prace zakończono w dniu o godzinie

Wykonawca

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....

.....

UWAGA: odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

KSIAŻKA - REJESTR PRAC SPAWALNICZYCH

Lp.	Nazwa obiektu spawania, cięcia lutowania, grzania	Data i godzina rozpoczęcia spawania Nr zezwolenia	Nazwiska spawaczy	Godzina kontroli spawania oraz nazwisko kontrolującego	Polecenie wydane podczas kontroli	Data i godzina kontroli po zakończeniu spawania	Nazwisko osoby prowadzącej kontrolę	Podpisy pracowników prowadzących kontrolę

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

dla budynku Zespołu Szkół w Raciążu

I ALARMOWANIE WEWNĘTRZNE

Każdy kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia. W celu podjęcia niezbędnych działań : alarmowych, ratowniczych, ewakuacyjnych, za pomocą wewnętrznych środków alarmowania należy niezwłocznie zawiadomić o zdarzeniu Dyrektora.

II ALARMOWANIE STRAŻY POŻARNEJ

 nr **998** lub 662-27-16 – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Płońsku ul. Rutkowskiego 16, Fire Brigade, Feuewehr

 nr **999** Pogotowie Ratunkowe, Emergency Doctor, Arztenotdienst

 nr **997** Pogotowie Policji, Police, Polizei

◆ **Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy podać :**

- adres, miejsce pożaru, ulica, nr domu, piętro
- co się pali ,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
- dane personalne oraz nr telefonu, z którego się mówi,

◆ **Udziel pomocy osobom poszkodowanym lub zagrożonym.**

◆ **W miarę możliwości zabezpiecz mienie ewakuowane przed osobami postronnymi.**

◆ **Jednak nie narażaj zdrowia lub życia dla jego ratowania.**

III AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

UWAGA: NIE RYZYKUJ ŻYCIA DLA RATOWANIA MIENIA

Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu budynku w miejscach oznakowanych:

GAŚNIC

Śniegowych, Proszkowych

HYDRANTU

Z pomieszczeń objętych pożarem należy wyłączyć dopływ energii elektrycznej głównym wyłącznikiem prądu

Wodą nie wolno gasić pożarów urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych

- ◆ Pamiętaj o zasadach bezpieczeństwa przy użyciu gaśnic!

IV EWAKUACJA

Z chwilą powstania pożaru, po alarmowaniu i podjęciu działań ratowniczo-gaśniczych, należy niezwłocznie:

- ◆ Skieruj się do najbliższej drogi ewakuacyjnej prowadzącej na zewnątrz budynku, oznakowanej znakami ewakuacyjnymi określonymi poniżej:

kierunek wyjścia

drzwi ewakuacyjne

wyjście z budynku

UWAGA : Podczas ewakuacji nie wywołuj paniki opanuj strach i lęk, nie używaj windy do ewakuacji a po wyjściu na zewnątrz budynku stań w bezpiecznym miejscu.

W przypadku konieczności należy ściśle wykonywać polecenia służb ratowniczo-gaśniczych biorących udział w akcji

PODSTAWA PRAWNA:

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz.U. z 2010 r. nr 109, poz. 719/.
2. Znaki ewakuacyjne oraz ochrony p-poż. wg PN-92/N-01256/02 i 01.

